

Tijdschrift voor en door (oud-)marechaussees

Marechaussee Contact

1

2024

Marechaussee Contact
25e jaargang | nummer 1
Februari 2024

Marechaussee Contact is een uitgave van Stichting Marechaussee Contact en verschijnt tweemaandelijks.

Aan de inhoud wordt veel zorg besteed, echter noch de stichting noch de redactie aanvaardt enige aansprakelijkheid voor eventuele fouten en/of onvolkomenheden. Door derden aangeleverde inhoud geeft niet noodzakelijk de mening van de stichting of de redactie weer. De redactie behoudt zich het recht voor door derden ingezonden kopij aan te passen, in te korten, of niet te plaatsen.

Voor het overnemen van artikelen, gedeelten daarvan en/of foto's is toestemming van de redactie vereist. Na verkregen toestemming dienen de bron, de artikelkop en de naam van de auteur te worden vermeld.

Redactie

Willem Geense
Evert Jan Kasteel (eindredactie)
Henk Rijke (voorzitter)
Stijn van Susante
Michiel Tattersall
Henk Westland (coördinatie & eindredactie)

Aan dit nummer werkten mee

Ulfert Molenhuis
Kees Poelma
Joop Rump

Contact met de redactie

Postbus 125, 7590 AC Denekamp
t.a.v. Redactie Marechaussee Contact
redactie@marechausseecontact.nl

Wijzigen van adresgegevens / opzeggen

begunstigersadministratie@
marechausseecontact.nl
(zie verder pagina SMC-informatie
bij administratie en werving)

Vormgeving

Pleun van der Linde,
Persmanager, Den Haag

Druk

Wilco BV, Amersfoort

Aanleveren kopij voor een volgende uitgave

Voor het aanleveren van kopij graag eerst contact opnemen met de redactie.

3	Observaties
4	Agenda Activiteiten voor en door (oud-)marechaussees
5	Nestelpennen Controleactie Trinity in Rotterdam Marechausseemuseum Buren sluit zijn deuren
6	Dienstplichtigen Paraat opgeleid
10	Uitgelicht слава труд
13	Huis vol foto's Wapensportdag Koninklijke Marechaussee
16	In gesprek met Willibrord van Beek: "Het hoogst haalbare"
18	Uit 'De marechaussee grijpt in' Met een juffrouw op stap
20	1940-1945 De dood van een BS-commandant
23	Ontmoeten Succesvolle reünie beroepslichting 67-1
24	Veteranen Nederlandse Korea-veteranen geëerd
26	Personalia
27	SMC-informatie

Correcties op papieren versie:

- pag. 6: bijschrift foto, naam bekend
- pag. 8: bijschrift onderste foto, volgorde aangepast
- pag. 16: 1e kolom, lichtingnummer 71-4
- pag. 17: bijschrift en credits foto
- pag. 22: 3e kolom, kader, tekst bij 'Theo'
- pag. 24: bijschrift foto, naam Delahaye

Foto omslag:
Rotterdam, 11 januari 2024, controleactie Trinity
Foto: Mediacentrum Defensie | Phil Nijhuis

Ongetwijfeld kijkt iedereen er anders op terug, maar in het algemeen kan gesteld worden dat de controle over de coronapandemie uiteindelijk verkregen is door onze weerstand te verhogen. Met uitzondering van enkele groeperingen en individuen werden de geadviseerde en deels opgelegde maatregelen vrijwillig opgevolgd. Dit gebeurde omdat men er het nut van in zag, niemand wilde immers ziek worden of anderen besmetten. Maar ook werden de (geneeskundige) experts vertrouwd en dus geloofd, die de maatregelen voorstelden. Vaccinaties werden gezet, mondkapjes gedragen, afstand gehouden en vitamines geslikt. Het was bovendien opmerkelijk hoeveel mensen zichzelf opeens een strak regime oplegden om meer te bewegen en zodra dat kon, sportscholen e.d. gingen bezoeken. Uiteraard was de grootste motivator dat iedereen in zijn of haar directe omgeving zag wat Covid kon aanrichten, daarnaast nog extra gevoed door het nieuws uit binnen- en buitenland. Zodra dat nieuws en de situatie in de directe nabijheid qua urgentie afnam, werden maatregelen en adviezen opeens minder vertrouwd. Naar goed Nederlands gebruik volgt, als de oorzaak is verdwenen, een intensief (parlementair) onderzoek naar de gevolgen. Met als kernvraag of de maatregelen wel daadwerkelijk proportioneel aan het verdwijnen of controleren van Covid hebben bijgedragen. Geneeskundig experts en bestuurders zullen zich bij de volgende pandemie hopelijk niet achter de oren krabben of ze misschien wat minder voortvarendheid te werk moeten gaan.

Onze lichamelijke en emotionele weerstand die gezondheid kan bevorderen, is vergelijkbaar met onze maatschappelijke weerbaarheid. Een zichtbare of aantoonbaar weerbare samenleving is een minder aantrekkelijk doelwit. En kan, tot op zekere hoogte, inbreuken op veiligheid en (bestaans)zekerheden weerstaan. De oorlog in Oekraïne maakt duidelijk dat een weerbare samenleving niet slechts betekent dat je een goed uitgeruste krijgsmacht hebt. De mentale weerbaarheid van alle individuen die de Oekraïense samenleving vormen, maakt het echte verschil.

Het is stuitend om te zien en te lezen dat nagenoeg elke oproep tot verbetering van onze gezamenlijke weerbaarheid, direct wordt gebagatelliseerd of als bangmakerij wordt betiteld. Zelfs ons collectieve kortetermijngeheugen laat ons op dit onderwerp in de steek, laat staan ons langetermijngeheugen. De voorgenomen structurele investeringen in ons veiligheidsapparaat vloeien bij een verminderd urgentiegevoel direct weer weg. De (militaire) experts die daarvoor waarschuwen, worden niet serieus genomen.

Bedreigingen van onze samenleving bestaan niet enkel uit fysieke aanvallen. Incidenteel uitval van elektriciteit, internet, gas- of drinkwaterwatervoorziening leidt nu al tot haast hulpeloze toestanden. En dan gaan we er vooralsnog van uit dat dit te wijten is aan 'reguliere' storingen.

Het wordt tijd dat we ons beter bewust worden van onze kwetsbaarheden en liefst niet pas op het moment dat die zich net als Covid in onze directe omgeving manifesteren. Een

“Weerbaar”

vaccinatie op het moment dat je besmet bent, heeft weinig zin. En als je krijgsmacht, marechaussee en politie als een hamer beschouwd, wordt elk probleem een spijker.

Een betere verbinding tussen burgers en overheid (sdienaren) zou kunnen helpen om kennis en urgentiegevoel te delen. Het opschorten van de opkomstplicht heeft sterk bijgedragen aan het creëren van twee werelden en maakt het 'mobiliseren' van de samenleving als het erop aankomt haast onmogelijk. Als je een oproep doet aan de samenleving om meer weerbaar te worden, ga je wellicht voorbij aan de vraag of de individuele deelnemers aan diezelfde samenleving überhaupt wel weten wat weerbaar betekent. Het is immers niet iets wat je koopt. Deelnemen aan de maatschappij is vrijwillig, maar niet vrijblijvend. Alleen eisen dat je veiligheid en (bestaans)zekerheden worden gegarandeerd, gaat voorbij aan het gegeven dat er dan ook mensen nodig zijn, die zich daarvoor inzetten.

Voorbeelden van een dergelijke inzet treft u zoals gebruikelijk weer aan in dit nummer van Marechaussee Contact. Het zijn verhalen die belangrijk zijn om te vertellen en op te schrijven, omdat ze stuk voor stuk getuigen van mensen die dankzij hun voorbereidingen op het onverwachte, weerbaar waren op de momenten dat het erop aankwam. SMC nodigt u uit om ook uw verhalen te delen op reünies, contactbijeenkomsten, in ons tijdschrift of anderszins. Niet alleen omdat het mooie, vaak indringende en altijd betekenisvolle verhalen zijn. Vooral om komende generaties te laten zien dat een weerbare samenleving niet te koop of te huur is, maar dat het om een gezamenlijke verantwoordelijkheid gaat.

André Peperkoorn EMPM
Generaal-majoor b.d.
Voorzitter Stichting Marechaussee Contact

Woensdag 6 maart 2024

Reünie beroepslichting 74-2

Herman Lammers bericht dat op het op 6 maart 2024 precies 50 jaar geleden is dat hij en zijn lichterlinggenoten opkwamen. Inmiddels is de bereikbaarheid van iedereen bekend.

Locatie: Koning Willem III-kazerne

Contact: lammers.herman@online.nl | 06-28580628

Maandag 18 maart 2024

Reünie beroepslichting 77-2

Hans Walvius en Geert Smid organiseren een reünie in Apeldoorn, maar ze missen nog een aantal collega's. Meld je aan op een van twee e-mailadressen hieronder. De datum is bewust gekozen, omdat dan lichterlinggenoot Jos van de Brom ofwel John Adams cq. 'John Denver' in Nederland is.

Locatie: Koning Willem III-kazerne

Contact: g_smid@hotmail.com | walvius.h@gmail.com

Dinsdag 23 april 2024

SMC bezoekt Museum Bevrijdende Vleugels

De Reünievereniging Marechaussee Contact organiseert een bezoek aan het Museum Bevrijdende Vleugels in Best. Dit museum geeft op geheel eigen wijze een beeld van de geallieerde operatie Market Garden in september 1944.

Het programma:

11.00 uur ontvangst met koffie

12.00 uur lunch

13.00 uur bezoek museum

15.00 uur hapje en drankje

16.00 uur einde.

De bijdrage voor SMC'ers alsook hun partner bedraagt € 15,00 p.p. Niet-SMC'ers en hun partner betalen € 35,00 p.p. Aanmelden per e-mail of telefonisch, zie hieronder.

Locatie: Sonseweg 39, 5681 BH Best

Contact: Gerrit Reloe | 06-30989598 | reuniecommissie@marechausseecontact.nl

Vrijdag 24 mei 2024

SMC-contactmiddag Badhoevedorp

Deze SMC-contactmiddag wordt georganiseerd voor alle SMC'ers; ook partners en begeleiders zijn welkom. Aanvang 13.30 uur, einde omstreeks 18.30 uur, kosten € 12,50 p.p. inclusief Indische rijsttafel. Niet-SMC'ers zijn ook van harte welkom, zij betalen € 30,00 p.p. Aanmelden bij voorkeur per e-mail of anders telefonisch. Na aanmelding ontvangt u persoonlijk bericht over het programma, betaling eigen bijdrage en overige bijzonderheden. Dieetwensen graag bij de aanmelding aangeven.

Locatie: Koningin Máximakazerne, Badhoevedorp

Contact: Gerrit Reloe | 06-30989598 | reuniecommissie@marechausseecontact.nl

Donderdag 20 juni 2024

SMC-reünie/herdenking Boerma-Plaazier/MP III

Nadere informatie volgt in MC 2024-2

Locatie: Reünie- en Congrescentrum Kumpulan, Bronbeek

Woensdag 2 oktober 2024

Reünie 33e wachtmeesterkursus 1975-1976

Harm van der Laan en Harry de Jong organiseren een reünie voor de deelnemers van de 33e wachtmeesterkursus (jaar 1975-1976). Heb je belangstelling, stuur dan een bericht naar onderstaand e-mailadres.

Contact: reuniewmr33@gmail.com

Vrijdag 25 oktober 2024

Reünie beroepsopleiding 67-1

Na een succesvolle reünie in 2023 organiseren Hans de Vries en Ulfert Molenhuis op vrijdag 25 oktober 2024 opnieuw een reünie voor beroepsopleiding 67-1.

Locatie: Koning Willem III-kazerne

Contact: mole1532@planet.nl

Oproep reünie beroepslichting 72-5

Martin Koetsier en Jan Boonstra willen in 2024 een reünie organiseren. Ook al lijkt het nog ver in het verschiet geef je op korte termijn op zodat zij verder kunnen. Aanmelden bij Martin of Jan.

Contact: jobat@live.nl | jan@digitalice.nl

Weer bijeen, en dat voelt best goed!

Wil jij jouw oud-KMar-collega's weer eens ontmoeten?

Ben je al een tijd de dienst uit, maar wil je wel weer onder elkaar zijn met collega's van bijvoorbeeld jouw brigade, district, eskadron, arrestatieteam of pantserswagpeloton? Dat kan zomaar mogelijk worden, ook in jouw eigen regio.

Stichting Marechaussee Contact wil zich nog beter inzetten om oud-collega's weer samen te brengen om elkaar te zien, herinneringen op te halen en/of nieuwe contacten te leggen. Uiteraard willen we naar behoefte aansluiten bij al bestaande initiatieven.

We richten ons op alle oud-collega's, ongeacht afkomst van welke 'groep' dan ook: beroeps, dienstplichtig, KVV, BBT, reservist, burgerambtenaar, oud of jong. Postactief in de meest brede zin. SMC'er zijn is géén voorwaarde, maar je kunt dat natuurlijk wel worden... We weten natuurlijk dat er 'verbanden' bestaan zoals reünies van lichterlingen of cursussen, kaartmiddagen of een soos waar collega's elkaar al dan niet regelmatig ontmoeten. Ook met jullie komen we graag in contact.

Wil jij helpen ons initiatief in jouw regio te ondersteunen?

Heb je nog (regelmatig) contact met oud-collega's? Weet je een locatie waar een bijeenkomst georganiseerd zou kunnen worden of heb je andere info, voorstellen of wensen? We zijn blij met alle informatie en aanmeldingen om zo dit plan van de grond te krijgen en tot een succes te maken. Graag komen we met je in contact via e-mail reuniecommissie@marechausseecontact.nl of telefonisch Gerrit Reloe (06-30989598) of Bert van Horen (06-47776806).

Gesjeesde, luxe Audi's en Mercedesen met alles erop en eraan. Aftandse Peugeotjes waar de zijspiegel en kentekenplaat met zwarte tape zitten vastgeplakt. Alles bij elkaar was het een bonte verzameling auto's tijdens de grote controleactie Trinity, die in januari plaatsvond bij Rotterdam The Hague Airport. Collega's van Brigade Zuid-Holland werkten daar met politie en andere ketenpartners samen om ondermijnende criminaliteit en andere misstanden aan te pakken. Het was alweer de 18e editie van deze actie.

Einde van de middag begeleidden motorrijders van de marechaussee en politie de eerste auto's richting de tien controlevakken, die niet ver van de aankomst- en vertrekhal van Rotterdam The Hague Airport waren ingericht. Collega's controleerden vooral op feiten die vallen onder de Wet Wapens en Munitie, maar kijken tevens met een schuin oog naar andere zaken. Sommige wagens werden binnenstebuiten gekeerd, op zoek naar verborgen ruimtes waar een wapen of andere illegale zaken zouden kunnen liggen. Bestuurders en andere inzittenden werden in

Controleactie Trinity in Rotterdam

de zoektocht naar wapens gefouilleerd. Collega's controleerden dus vooral op de Wet Wapens en Munitie. Agenten handhaafden ook op de Wegenvoerwet en inspecteurs van de Inspectie Leefomgeving en Transport controleerden of taxichauffeurs hun vergunningen op orde hadden. Ook de Belastingdienst was aanwezig om openstaande schulden te innen. Tijdens

Trinity ligt de focus op het verbaliseren van mensen als er een overtreding is vastgesteld. Dat kan gaan om verkeerde papieren of taxivergunningen, tot aan mankementen aan de auto, verdovende middelen en vuurwerk. Alles bij elkaar deden er ruim tachtig handhavers mee aan de controleactie.

Bron: KMarMagazine 2024-01

Marechausseemuseum Buren sluit zijn deuren

Het Marechausseemuseum in Buren heeft op 22 december 2023 voorgoed zijn deuren voor het publiek gesloten. Eind volgend jaar zal de collectie van het museum zijn verhuisd naar het Nationaal Militair Museum in Soesterberg. Het besluit werd genomen omdat de locatie onvoldoende bezoekers wist te trekken en het pand, zonder aanvullende investeringen, onvoldoende geschikt is voor publiek en collectie.

Het Marechausseemuseum vestigde zich in 1972 in het voormalige weeshuis aan de Weeshuiswal in Buren en maakt sinds 2014 deel uit van de Stichting Koninklijke Defensiemusea. Deze laatste heeft een belangrijk deel van de collectie van de Stichting Museum Koninklijke Marechaussee in bruikleen. De algemeen directeur van de Stichting Koninklijke Defensiemusea, John Sijmonsbergen, vindt dat het verhaal van de Koninklijke Marechaussee een groter

publiek verdient en besloot tot de sluiting. Hij geeft aan dat er in 2024 in het Nationaal Militair Museum een vaste opstelling voor de Koninklijke Marechaussee zal komen. Medio mei zullen alvast enkele voertuigen worden geëxposeerd in Soesterberg.

De Stichting Museum Koninklijke Marechaussee zal in overleg met andere organisaties rondom het museum en

het marechaussee-erfgoed kijken naar de toekomstmogelijkheden voor het museum. Zij gaat zich daarbij focussen op Apeldoorn. De Stichting Koninklijke Defensiemusea zal – waar mogelijk – de Stichting Museum Koninklijke Marechaussee steunen bij het initiatief om te zoeken naar een locatiealternatief aldaar.

Bron: KMarMagazine 2023-12

Paraat opgeleid

“Ik had het voor geen goud willen missen”

Op de Koning Willem III-kazerne staan ze statig op een rij: gebouw 21 tot en met 25. Jarenlang herbergden 21 en 22 de beroepsopleiding, 23 en 24 de opleiding van dienstplichtigen en 25 de Wapenschool met de kaderopleidingen. Alhoewel je als beroeps flink bezig werd gehouden, keek je toch ook vaak wel even met een schuin oog naar ‘de andere kant van de vlag’. Want daar gebeurden ook leuke dingen. En bij de groene collega’s spatten de motivatie en inzet minstens zoveel in de rondte als bij de blauwe. | Door: Henk Rijke

Infopost KMar tijdens oefening
(mar3 Fred van der Neut)

Zelf ben ik slechts een half jaartje ‘paraat’ geweest. Mooi om daarom eens wat ervaringen van toen terug te horen van iemand, die de groene marechaussee vele jaren heeft gediend, zowel als opleider als bij een parate eenheid. Die iemand is Arie Mager. Het interview met Arie verloopt zoals je van een oud-parate collega verwacht: flexibel, goedmoedelijk en altijd een praktische oplossing en ervaring in de achterzak.

Drent via Apeldoorn naar Brielle

Arie groeide op in Westerbork en werkte na zijn jeugd als gereedschapsmaker bij Stork toen het avontuur begon te kriebelen. Hij wilde naar buiten en werd geraakt door de rellen die eind jaren ‘60 in Amsterdam plaatsvonden. Zijn vader, die als reservist bij de Rijkspolitie het wereldje kende, motiveerde hem: “Mischien leuk voor je om te doen” en ook een buurman werkte bij de Rijkspolitie, waardoor een politiecarrière voor het

grijpen lag. Tot teleurstelling van de buurman koos de jonge Arie voor de Koninklijke Marechaussee.

“Ik ben eerst een maand dienstplichtig geweest bij de luchtmacht, bij de LIMOS in Nijmegen en vandaar in mei 1970 als beroepsmarechaussee opgekomen bij lichte 70-3. Een peloton van 34 man met de adjudant Schrijver als PC. Ik werd pelotonsoudste. We hadden een prima kader, maar daar hadden we eigenlijk niet veel contact mee. Ik weet nog dat een leerling naar het kader ging met een probleem thuis. Hij werd aangehoord maar de enige reactie was: gelul. Tja, dan klopt je de volgende keer niet meer zo makkelijk op de kaderdeur. Het mooiste was de kameraadschap onderling. We hadden een heel hechte groep met veel binding met elkaar. En die binding is er nog steeds. We houden sinds 2005 elke vijf jaar een reünie en ieder-

een die ook maar enigszins kan komen, is er dan ook.”

Na de initiële opleiding volgde voor Arie een half jaar wachtbrigade op Soestdijk en daarna Brigade Brielle. Arie: “Toen ze mij op Soestdijk vroegen waar ik naar toe wilde, zei ik: ‘Zo ver mogelijk van Drenthe vandaan.’ Ik wilde wel eens naar een totaal andere omgeving en andere mensen ontmoeten. Nou, daar werd ik voor beloond, veel verder weg dan Brielle kon eigenlijk niet. Grensbewaking in het Europoortgebied. Ik ben nog voor een tweede periode van een half jaar terug geweest naar Soestdijk en belandde in 1974 bij de vaste bijstand in Den Haag, bureau Beatrixstraat. Gijzelingen meegemaakt bij de Franse ambassade en met de beruchte broertjes Denie. Heftige ervaringen. Met het politiediploma op zak werd ik in 1975 aangewezen voor de wachmeesterkursus.”

Bord volledig gebruiken

Direct na de cursus werd Arie in 1976 zonder enige opleiding tot instructeur geplaatst op het opleidingscentrum bij de dienstplichtigen. "We hadden de A-instructie (de militaire opleiding) en B-instructie (de functieopleiding), dat werd later de School Opleiding Dienstplichtigen (SOD). Ik kwam bij de B-instructie en weet de eerste les die ik moest geven nog goed. De organisatie van het legerkorps. Niks digitaal, alles tekenen op het bord, symbolen erbij. Nou, daar moet je dan toch wel even creatief voor zijn. Wij gaven onder andere Marechaussee Dienst te Velde en lessen Organisatie. Meekijken met een collega, in mijn geval Henk Dijkman die een les Legerkorps gaf en de volgende keer deed je het zelf. Zo ging dat."

"Later wisselde je als kader ook met de collega's van de A-instructie. Zij gingen weken op bivak terwijl wij na een dagje praktijk alweer thuis waren. De militaire opleiding voor dienstplichtigen was trouwens best pittig: veel marsen, vaak over de hindernisbaan, velddienst. Je moest goed in elkaar zitten om dat aan te kunnen. Ze deden niet onder voor de beroeps."

Selectie

Bij de A-instructie vond volgens Arie altijd nog een selectie plaats. Er kwamen ruim honderdvijftig man op en daar vielen nog ongeveer veertig van af. De eerste vraag die werd gesteld was 'wie wil er niet naar de kapper?' Arie vult aan: "Vervolgens werd gekeken of er mensen met een strafblad waren. Sommigen wilden helemaal niet bij de marechaussee. Onze selectieonderofficier Jan van Dooren zorgde ervoor dat afvallers heringedeeld werden. En dat kon overal zijn. Marechaussees werden in die tijd gekeurd in de hoogste fysieke keuringsklasse; ze konden bijvoorbeeld ook naar de commando's."

Het is al wat jaartjes geleden maar Arie kent de inhoud van de opleiding nog goed. "De leerlingen gingen ook periodes naar de Verkeersschool voor lessen verbindingen of voor hun rijopleiding. En alles werd praktisch beoefend. Eerst alle voertuigen beladen bij Bonnhof en dan de poort uit. Verkeerscontroleposten inrich-

ten en wegen bewijzen met borden. We hadden natuurlijk geen echte colonne, maar een motorrijder meldde dan als 'officier-melder' de colonne bij de post en even later meldde de 'officier-opsluiter' dat de colonne was gepasseerd zodat dit via de radio kon worden doorgegeven. Dat waren intensieve dagen. De oefening werd altijd met de leerlingen geëvalueerd bij een wegrestaurant en dan hoefde het kader vaak niet te betalen. We wilden zelf altijd wel afrekenen, maar de eigenaar weigerde dat. Hij was maar wat blij dat we weer met zestig man langskwamen. Dat waren prachtige jaren met Braaksma als commandant van de school, Gerrit Wolters, Peter Hake en Appie (Banzai) Prins. Ik heb dat met veel plezier gedaan."

Blancoën

Arie herinnert zich een mooie anekdote: "Er was 's avonds om 24.00 uur altijd nog een kamerinspectie. Ik was een keer wachtmeester van de dag toen ik buiten wat lawaai hoorde. Wat bleek, de oudste lichter had een lichter, die net opgekomen was, laten aantreden voor het gebouw. Een van de mannen had sterren op zijn schouders en deed zich voor als kaderlid. Ze moesten allemaal wat onschuldige oefeningen doen, dus ik liet het even gaan. Na enige tijd verplaatste het lawaai zich naar binnen en toen ben ik toch maar even gaan kijken. Wat denk je? Van die jongste lichter lag iedereen op de buik op zijn bed met blote voeten. Liep er een leerling met een witte jas aan, die voor dokter speel- ▶

Apeldoorn, OCKMar, opleiding ARO/Kader 79-2 met o.a. kaderleden Arie Mager (li), Kees Procee (mid) en Hans Laarman (re)

Velddienst (gasmasker op) in de kuil bij Garderen, Koos Nagelkerke (li) en Arie Mager

► de en als ontgroening met een kwast de voetzolen ging blancoën. Ik kon daar de humor wel van inzien, maar daar heb ik toen wel een eind aan gemaakt. Het was knetterhard werken, voor zowel kader als leerlingen, maar de sfeer bleef altijd gemoedelijk. We wisten dat we er met elkaar wat van moesten maken."

ARO/Kaderopleiding

"Ik kwam op enig moment terug van vakantie en kreeg te horen dat ik bij de ARO-(Aspirant Reserve Officer)/Kaderopleiding was geplaatst, de opleiding voor dienstplichtig wachtmeester en officier. Die waren vanwege hun vooropleiding geselecteerd. Die groep werd aangevuld met marechassees die aan het eind van hun opleiding tot dienstplichtig marechasse via een kadertest ook onderofficier mochten worden. Die test duurde enkele dagen en was best pittig. De ARO-/Kaderopleiding duurde acht maanden en was in de basis vergelijkbaar met de opleiding voor marechassees. Daarboven kregen ze ook les in leidinggeven, het schrijven van een

operatiebevel, en het schieten met de .50 – een zwaar kreng – en een raketwerper. Dat was een wereldje met Kees Procee als commandant, adjudant Smit en instructeurs als opper Jannes, Hans Laarman, Bram Ravensberger, Tjeerd Henstra, Jos Altena en Koos Nagelkerke."

"We waren een keertje op oefening in de buurt van Lemele en Holten toen Hans Laarman seinpatronen afschoot. Dat gaf een mooi licht, maar ook een enorme knal, waarop een man kwam aanstormen die de vogels in zijn volië wilde beschermen. Hans was niet onder de indruk: 'Meneer, het is oorlog.' Daar moest die man het mee doen. Hans was een bijzonder mens met heel veel vak-kennis."

ROEK

Begin jaren '80 ging de hele opleiding op de schop. ARO/Kader werd ROEK (Reserve Officieren en Kader). Arie: "Tjeerd Henstra ging als eerste op cursus bij het Studiecentrum voor Militair Leiderschap in Hilversum en kreeg daar de nieuwste ontwikkelingen mee. Koos Nagelkerke en ik mochten daarna ook naar Hilversum. Er kwam een tiendaags introductiebi-vak op de Galgenberg bij Arnhem, waarbij de leerlingen direct zelf in een leidinggevende rol werden gezet en zelf het bivak runden. Het

kader observeerde met behulp van de witte kaart (IK-2-1250) en evalueerde op sociale, communicatieve, voorbereidende, uitvoerende en evaluatievaardigheden."

"Het hele opleidingscentrum in rep en roer, want er was nogal wat materiaal voor nodig. Maar het was de beste ontwikkeling, die ik in die jaren heb meegemaakt. Theo ter Horst en Piet van de Jagt verzorgden de inwendige dienst. Het programma liep ook in het weekend door. De leerlingen organiseerden dan zelf een sportdag, waarbij de kinderen van het kader welkom waren. Op zaterdag was er een bbq en 's avonds een film (bijvoorbeeld The Big Red One met Lee Marvin, heel toepasselijk). Op zondag kwamen de dominee en aalmoezenier langs en ter afsluiting een kanaaloversteek met een vlot over het Apeldoorns Kanaal. Alleen waren er leerlingen die meenden spiernaakt over te moeten zwemmen. Daar keken de langszazende autobestuurders wel even vreemd van op."

"De ROEK was echt een prima opleiding. Wel fysiek zwaar, waarbij de leerlingen speedmarsend de Amersfoortseweg omhoog gingen of met gasmasker op door de kuil bij Garderen moesten tijgeren. Ook in het leslokaal moesten ze zelf het voortouw nemen. Die combinatie van fysieke inspanning, vakmanschap en leidinggeven, en de introductie van 'ZACV' als gedragsindicatoren (zelfstandig, actief, creatief en verantwoordelijkheidsbewust) waarop ze werden beoordeeld, zorgde ervoor dat we goede leiders konden afleveren bij de parate eenheden. Er zaten slimme jongens tussen, maar toch viel nog weleens de helft van de leerlingen af. De goeden bleven over. Leaders die tegen het eind van de opleiding ons als instructeur ook aan het werk zetten tijdens de 'kadertest'. Was goed voor de sfeer en een teken dat ze klaar waren voor het echte werk."

Paraat bij 11 Maresk

Vanaf 1982 zag Arie tien jaar lang als OPC (opvolgend pelotonscommandant) bij 11 Marechasseeskadron (11 Maresk) in Schaarsbergen ook de operationele kant. Arie: "Mijn PC werd

Introductieweekend, kinderen op bezoek, (liggend) Piet van der Jagt

Kadertest (vlnr) Arie Mager, Tjeerd Henstra, Joop Franzel

11 Maresk op oefening

Schaarsbergen, C-1Div, genm U. Kits op bezoek bij 'zijn' marechaussees (o.a. Daan Ritmeester, Fred van Gisteren en (staand met baard) Arie Mager)

Daan Ritmeester. Wat was dat een geweldige kerel. Op en top militair met een enorme vakkennis. Ik kwam daar echt in een totaal andere wereld. We gingen gelijk op oefening Atlantic Lion, de grootste NAVO-oefening in jaren. De hele 1e Divisie met alle voertuigen naar Duitsland, omgeving Rheine. Wij beveiligden de route, maar elke 24 uur moest de divisie, dus ook wij weer verplaatsen. Enorm hectisch. Jaren later waren de trottoirbanden in de straten nog beschadigd. De Engelse tanks reden zonder rubber blokken en je zag de lucht gewoon trillen als die voorbij reden. Zoiets had ik nog nooit meegemaakt."

"Wij speelden 'de oorlog' mee. Al onze voertuigen waren gecamoufleerd overgespoten. We sliepen op matjes in boerderijen, het eten werd opgevoerd in gamellen, commandoposten werden ingericht die wij moesten beveiligen. De AAT (Aan- en Afvoertroepen) regelde de verkeersleiding, zorgde voor toestemming weggebruik, zeker voor de routes door de steden, en huurde locaties in; wij deden de verkeerscontrole. Alles

volgens de route tijd tabel (RTT). Als OPC zat ik dan bij de AAT op het verkeersdetachement en kreeg via de radio (RT 3600) de meldingen door dat de colonne gepasseerd was. Soms waren er ongelukken op de route of wegomleggingen dus we moesten regelmatig improviseren, maar daar waren we als Nederlanders meesters in. Kan het niet linksom, dan maar rechtsom. Ik heb wel meegemaakt dat Amerikanen op de route pech kregen. Vier dagen later stonden ze er soms nog. Als dat bij ons gebeurde, hadden we het allang opgelost. Er was een grote saamhorigheid, we konden goed samenwerken met de AAT, we hielpen elkaar en waren trots om bij 11 Maresk te dienen. Je draagt best een grote verantwoordelijkheid, maar gelukkig heb ik nooit zware ongelukken met mijn peloton meegemaakt."

Taxfree

"Terug in Schaarsbergen moest er natuurlijk uitgebreid onderhoud voertuig worden gepleegd, met alle voertuigen op een rij. Dat duurde meerdere dagen, maar het was niks voor mij. Als OPC

regelde je van alles en deed de planning. In het weekend draaide het peloton stafwacht bij de 1e Divisie '7 december' op 'Nieuw Vrijland'. Dan gingen we in het weekend even een bakkie koffie drinken. Mooie herinneringen aan. Ik voelde mij als een vis in het water. Elk peloton had naast de beroepscollega's dienstplichtig kader en dat werkte prima. We gingen tweemaal per jaar met het hele peloton op oefening met de 1e Divisie naar de oefenterreinen in Vogelsang en Sennelager in Duitsland. We verzorgden dan de begeleiding van de eenheden, regelden het verkeer, richtten verkeerscontroleposten in en deden de toegangcontroles bij de commandopost en af en toe een krijgsgevangenoefening. En niet te vergeten de mogelijkheid om taxfree artikelen te kopen. Dat probeerden we voor het peloton zo snel mogelijk te regelen. Dat kwam de rust bij de eenheid zeer ten goede."

Vernieuwing beroepsopleiding

In 1992, met het opheffen van 11 Maresk, keerde Arie terug naar het OCKMar in Apeldoorn om de nieuw ontwikkelde beroepsopleiding vorm te gaan geven. De ervaringen van alle jaren opleiden en werken met dienstplichtigen kwamen daar uitstekend van pas, zoals ikzelf aan den lijve heb mogen ervaren. Arie kijkt met veel voldoening terug op zijn tijd bij de dienstplichtigen: "Ik had het voor geen goud willen missen. Je was praktisch bezig. Als je het verkloot, dan verkloot je het voor de mannen en de energie die je erin stak, kreeg je altijd terug. Je moet bij de parate gewerkt hebben, omdat te begrijpen. Ik ben er trots op daarvan deel te hebben uitgemaakt."

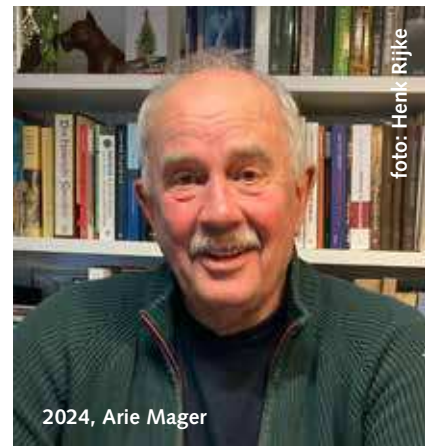

foto: Henk Rijke

2024, Arie Mager

слава труд

Slava Troed was de ironische onderlinge begroeting van het ambassadepersoneel in Moskou en betekent 'glorie aan de arbeid'. Dat leerde ik in de winter van 1986/1987 toen ik uitgezonden was naar H.M. Ambassade in Moskou. Michael Gorbatsjov was net de nieuwe secretaris-generaal van de Sovjet-Unie en beloofde met zijn *Perestroika* (hervormingen) en *Glasnost* (openheid) veranderingen in deze communistische heilstaat door te voeren. De Amerikaanse president Ronald Reagan had in 1983 de Sovjet-Unie nog een *evil empire* genoemd en ik mocht als jonge wachtmeester der 1e klasse via buitenlandse zaken gaan kijken in deze grote onbekende wereld. | Door: Kees Poelma

Het moeten toch een paar honderd collega's zijn geweest, die net als ik als huismeester werden uitgezonden naar de Nederlandse ambassade in Moskou. De start hiervan lag waarschijnlijk al in de begin jaren zestig, maar dat was niet te achterhalen. Wat was ik blij en opgewonden over dit toekomstige avontuur, maar wat wist ik nu over Moskou en de Sovjet-Unie? Snel leerde ik het Russische alfabet. Ik kwam erachter dat het Cyrillische СССР achterop de trainingspakken van de Russische sporters stond voor *Союз Советских Социалистических Республик* oftewel Unie van Socialistische Sovjet Republieken (USSR). Bij V&D kocht ik een plattegrond van Moskou, want die was in Moskou niet te krijgen. Voor mijn vertrek kreeg ik fl. 1.000,- op mijn bankrekening gestort voor de aanschaf van extra winterkleding. Ook ging ik bij BUZA en bij de BVD langs om bij de eerste te horen over de *do's*, bij de laatste vooral over de *dont's*. Het allerbelangrijkste was echter een brief, die ik kreeg van mijn collega Jos van Rij over wat ik (vooral aan voeding) moest meenemen.

Kalashny Pereulok 6

Op 16 december 1986 was het zover en landde ik na een tussenstop in Warschau op vliegveld *Sheremetyevo 2* zo'n 30 km buiten Moskou. Jos stond met een Russische chauffeur op me te wachten. Het was -18°C en het sneeuwde. Moskou is een enorme stad met (toen) zo'n negen miljoen inwoners. De grote buitenwijken bestaan hoofdzakelijk uit eindeloze rijen flatgebouwen met weinig fantasie, waartussen kolencentrales staan en maar wei-

Moskou, Nederlandse Ambassade aan de Kalashny Pereulok 6

nig groen te vinden is. Toen we het centrum binnenreden, overviel me de gedachte hoe een stad er voor het interbellum uit moet hebben gezien: een zeer matige straatverlichting en vooral het ontbreken van enige neonreclame. Ook verbaasde ik me over hoe weinig auto's in deze wereldstad rondreden.

Om 20.30 uur kwamen we aan op *Kalashny Pereulok 6*, het adres van de Nederlandse ambassade. Die is gevestigd in een prachtig neoklassiek gebouw waarin op de eerste verdieping ook de residentie, het woonverblijf van de ambassadeur, is gesitueerd. Hierachter bevond zich het onderkomen van de huismeesters: een grote woonkamer met bar, een keuken, twee slaapkamers en een badkamer.

's Nachts op het Rode Plein

Bij mijn binnenkomst zat deze woonkamer vol met voor mij onbekende men-

sen waaronder mijn collega Joep Nijhuis. Zijn tijd zat erop en hij zou de volgende morgen vertrekken met het KLM-toestel waarmee ik was gekomen. Als Joeps opvolger werd ik met wodka hartelijk welkom geheten op zijn afscheidsfeest. Het was gezellig en de drank vloeide rijkelijk.

Een vaste traditie was dat de nieuwkomer op de avond van aankomst nog met de vertrekkende huismeester naar het Rode Plein ging. Het werd later en later, en gezelliger, want het vertrek naar het Rode Plein was pas om 03.00 uur. Lichtelijk zijwindgevoelig stonden we daar met een man of vijf in de sneeuw met een glas wodka in de hand te kijken naar het wisselen van de wacht. Een uur later waren we terug en o ja: "Jij slaapt hier op de bank, want we hebben maar twee slaapkamers. Trouwens om zeven uur moet je alle deuren van de ambassade ontsluiten, want dan komt het personeel binnen." Gelukkig nam Jos deze taak op zich,

want ik voelde me die morgen zoals de kamer er op dat moment uitzag. In de loop van de dag werd ik voorgesteld aan de ambassadeur, mr. Piet Buwalda, de overige diplomaten en het vaste personeel. Het Russische personeel leerde ik in de loop van de tijd kennen.

Wat deed een huismeester?

Veel stelde het allemaal niet voor. Je hield toezicht op het lokale schoonmaakpersoneel. Eenmaal per week samen met de Belgische huismeester de diplomatieke post halen van vliegveld *Sheremetyevo 2*, het op regelmatige basis verbranden van geheime documenten in een oliedrum in de tuin van de ambassade en niet te vergeten het dagelijks uithangen en binnenhalen van de Nederlandse vlag. Soms reed je met een Russische chauffeur ergens heen om dingen te halen of te brengen. Verder werkte je in een 24-uursdienst, d.w.z. je had 24 uur dienst en was daarna 24 uur vrij. Dat deed je samen met je collega.

Op de ambassade werd hard gewerkt en dus ook regelmatig overgewerkt. Jos en ik hadden ook een sociale taak, die nergens omschreven stond, maar die wel zeer werd gewaardeerd. Ieder personeelslid kon bij ons altijd terecht voor een kop koffie, een drankje, mee-eten en ook soms om hun frustraties kwijt te raken. Alhoewel iedereen elkaar altijd bij de voornaam noemde en erg aardig deed, bestond er wel een strenge onderlinge hiërarchie. Daar hadden Jos en ik natuurlijk geen boodschap aan en dat waardeerde men. Als dank namen ze ons in het weekend vaak mee met allerlei trips en naar theaters.

Groenten voor kaviaar

Eenmaal in de week bezorgde KLM-personeel een grote doos groenten, kaas en fruit voor 'de huismeesters'. Wij betaalden dit met een grote pot kaviaar, die wij voor omgerekend fl. 15,- kochten in de diplomatenwinkel. Soms brachten ze zoveel mee dat we dit in een week niet opmaakten. Wat Jos en ik overhielden, verkochten we weer aan het ambassadepersoneel voor diplomatieke roebels. Het ambassadepersoneel moest namelijk bij Stockmann in Zweden hun eten kopen, dat

behoorlijk duur was. Voor ons was de cirkel rond.

In onze vrije tijd gingen we zoveel mogelijk met beveiligers van andere ambassades Moskou verkennen. We pakten een metro, stapten onderweg een paar maal over, keken dan waar we terecht waren gekomen en of er wat te beleven viel. Nu ik het Cyrillisch kon lezen, zag ik op de V&D-kaart waar we waren en kon zo de weg weer terugvinden. Die metrostations lagen diep onder de grond, soms wel 200 meter, en waren allemaal schitterend uitgevoerd.

Op 28 december liep ik mee met de *Hash House Harriers*, een wereldwijde gebeurtenis waarbij een hardlooptoer was uitgezet.

Ook kon ik een keer langlaufen in de Leninheuvels ten zuidwesten van de het centrum van Moskou, maar het meest bijzondere was toch wel het *broomball* spelen. Het Nederlands-Belgische team kon wel versterking gebruiken en vroeg of ik wilde meespeelen. Op ambassades en residenties waren tennisbanen onder water gezet en op deze ijsvloer stonden twee hockeydoelen. Het leek veel op ijshockey, maar in plaats van schaatsen gebeurde het op gymschoenen en werd er geen hockeystick maar een soort gevlochten bezem gebruikt. We droegen beschermende kleding en een helm, want het kon er soms erg hard aan toe gaan, zeker tegen de *Marines* van de *US Embassy*. In deze ambassade was trouwens ook de enige discotheek van Moskou te vinden, waar je op zaterdagavond naartoe kon en dat was toch ook bijzonder. De verhouding man-vrouw lag ongeveer één op vijftien.

Moskou, huismeester Poelma in actie

Moskou, broomball spelen

Jouw binnenkomst was dan ook een soort vleeskeuring. Met landbouwtaché Jelle kon worden gesquasht op de Indiase ambassade en met Claire ging ik naar de opera *Werther* in het Bolsjojtheater.

Onder politiebegeleiding

Tineke nam mij mee naar Zagorsk. Dit stadje heet tegenwoordig Sergiev Posad en ligt 70 km ten noorden van Moskou. Het is wereldberoemd vanwege zijn prachtige kloostercomplexen. Tineke had de snelweg er naartoe natuurlijk al vaker gereden en vroeg of ik akkoord ging om eens iets bijzonders te doen. Langs de weg stond iedere 5 km een geüniformeerde man in een soort schildwachthuisje, die noteerde wanneer een auto met een diplomatiek kenteken voorbijkwam. Vervolgens belde hij dit door aan zijn collega 5 km verderop. Tineke besloot om de eerstvolgende afslag van de snelweg te nemen om eens te kijken waar we zouden uitkomen. Zo gezegd, zo ge-

► daan. Het duurde slechts een kwartier voordat de snelweg vóór ons compleet was geblokkeerd. Om een lang verhaal kort te maken: we werden onder politiebegeleiding teruggebracht naar de snelweg richting Zagorsk.

Wim nam me mee naar het Park van de Economische Voortuitgang van de Sovjet-Unie. Niet dat er veel vooruitgang was te zien in de diverse gebouwen, maar we zochten één gebouw in het bijzonder: de voortuitgang van de Russische ruimtevaart. Buiten zagen we verschillende Sojoezraketten, maar helaas kregen we niet meer te zien. De deuren van het gebouw waren gesloten omdat de tentoonstelling tijdelijk was overgebracht naar ESTEC in Hollandia.

Eind januari kwam de zoon van de ambassadeur op bezoek en vroeg of ik meeding schaatsen in het Gorkipark. Natuurlijk! We gingen niet met de metro maar met de privéauto van pa, een SAAB 9000i. Na het schaatsen op de terugweg reed er een Lada voor ons. Toen het verkeerslicht op oranje sprong, remde deze krachtig... de SAAB echter veel te laat. Niet dat de Lada onmiddellijk in hoofdgroepen uiteenviel, maar de schade was toch behoorlijk. Direct sprong ik uit de auto en liep naar de versufte chauffeur. Ik pakte mijn Berlitz vertaalboekje uit de zak en wees op de zin 'Bent u gewond en kan ik u helpen?' Het antwoord was een barse *Njet*. Had ik maar niet de zin 'U moet stoppen met roken' moeten aanwijzen.

Wanneer je 24-uursdienst had, keek je meestal naar door BUZA opgestuurde videobanden met nieuws, films en documentaires. Jos van Rij was inmiddels afgelost door Dick Bunskoek en ook dat klikte prima.

Personeel met neventaken

Eenmaal per week mocht je maximaal tien minuten naar huis bellen. Mijn vrouw Henry en ik zijn echte Groningers en spreken onderling dit dialect. Onze kinderen kunnen het wel verstaan, maar niet spreken. Toen ik de eerste maal belde, hoorde ik een vreemde toon in het geluid en na een poosje werd de verbinding verbroken. Opnieuw geprobeerd en hetzelfde

resultaat. Het gesprek met de kinderen ging echter zonder problemen. Het duurde even voordat het kwartje viel... KGB'ers zullen zeer waarschijnlijk geen Gronings kunnen verstaan.

Het was natuurlijk bekend dat het Russische personeel op de Nederlandse ambassade ook een 'neventaak' had. Chauffeur *Kleine Tolja* vertelde in de auto dat hij mijn muziek zo mooi vond en of hij een kopie van mijn cassettebandje kon krijgen voor zijn gehandicapte dochter. Natuurlijk. Chauffeur *Grote Tolja* was de chauffeur van de ambassadeur en gedroeg zich ook meer als een KGB'er. Zo werden we onderweg eens door de politie aan de kant gezet. Hij deed het raam open, liet even een speciaal pasje zien en kon onmiddellijk verder rijden. Naast de vaste schoonmaakster, vertaalsters en receptionistes, kwam er soms ook nog een soort *Catweazle* langs. Zijn taak was het om de enorme ijspegels van de dakgoten los te steken. Ieder jaar overleden er mensen doordat onverwacht een grote ijspegel afbrak. Trouwens, op 9 januari was het -27°C en overleden in Moskou meer dan vijftig mensen door de kou.

Zelf liep ik een keer dicht langs de muur van het Kremlin om me te beschermen tegen de kou. Het was slechts -14°C , maar een snijdende wind maakte het bijna ondragelijk. Plotseling viel er een stukje steen uit de Kremlinmuur voor mijn voeten. Ik heb het als bijzonder souvenir meegenomen.

Echt gebeurd!?

Beryozka's waren kleine souvenirwinkelletjes die alleen in de grote hotels te vinden waren. Een collega die weinig buitenkwam, wilde toch wel een souvenir van Moskou meenemen. Hij vroeg een andere collega of hij iets voor hem wilde kopen. Die zei echter dat hij er zelf maar naartoe moest gaan en legde uit hoe hij er moest komen. Hij ging, maar kwam niet meer terug. Na verloop van tijd leidde dit ook tot veront-

Moskou, Kees Poelma in een metrostation

rusting van de ambassadeur. Pas de volgende dag werd hij als *persona non grata* afgeleverd op de ambassade. Op zoek naar een *beryoзка* werd hij tegengehouden op de eerste verdieping van de *Lubyanka*, het hoofdgebouw van de KGB.

Tijdens mijn verblijf in Moskou hing er een luchtdrukgeweer boven de bar in onze woonkamer. Later hoorde ik dat een collega voor de gein met dit luchtdrukgeweer naar het Rode Plein was gelopen en met dit geweer over zijn schouder mee marcheerde met de erewacht voor het mausoleum van Lenin. Ook dit liep natuurlijk niet goed af. Of beide verhalen waar zijn gebeurd, kan ik niet verifiëren, maar ik wil ze u niet onthouden.

Op 17 februari 1987 stond ik zelf voor de laatste maal op het Rode Plein, nu met mijn aflosser André Hartman. Het was het einde van fantastische tijd en het begin van een zeer avontuurlijk leven bij de *КМар, до свидания Москва*. Het laatste vertaal je met *Da Svidanya Moskwa* oftewel tot ziens Moskou.

Over Poelma's tijd in Moskou verscheen een boekje met de titel 'Huismeester in Moskou', 116 pagina's, uitgegeven bij FreeMusketeers, ISBN: 978-90-484-2138-1.

Wapensportdag Koninklijke Marechaussee

Met stip stond ieder jaar in de agenda van veel wapenbroeders de Wapensportdag genoteerd, georganiseerd op en rond onze bakermat de Koning Willem III-kazerne. Sinds 1958 kwam het halve Wapen naar Apeldoorn om samen te sporten, terwijl de andere helft hierdoor, soms met frisse tegenzin, de diensten op de brigades voor hun rekening nam. | Door: Henk Rijke

Met een record van ± 1300 deelnemers werden de sporten soms bijna professioneel beoefend. Enkele deelnemers haalden later zelfs de Olympische Spelen, anderen liepen in de jaren '70 in oranje shirt, zwart broekje en op gympies zonder demping enthousiast de 100 of 1500 meter of zelfs de 10 kilometer. Voor wie geen keuze kon maken tussen sport of afstand, was er altijd nog de veldloop. Bij de start gingen sommigen er als een speer vandoor, maar ook de olympische gedachte 'deelnemen is belangrijker dan winnen' dwarrelde zeker door het hoofd van sommige deelnemers.

Sportiviteit en saamhorigheid

Het archief van onze oud-collega Joop Rump bevat hierover vele unieke foto's van evenzoveel dagen waarbij wapenrecords werden gevestigd en verbroken, de winnende divisie er met de generaal-majoor Spronk wisselbeker vandoor ging en sportiviteit en saam-

horigheid bij de KMar altijd op één stonden.

Na de opening door de commandant van het opleidingscentrum, in 1979 zelfs geholpen door parachutisten die op het square landden, werden de spieren op en rond de KWIII op spanning gezet. Het aantal sporten wisselde nog wel eens, ik kan mij zelfs touwtrekken herinneren maar de basisonderdelen bleven jaren hetzelfde zoals voor de liefhebbers ook keurig na iedere krachtmeting in het blad *Ons Wapen* werd opgetekend.

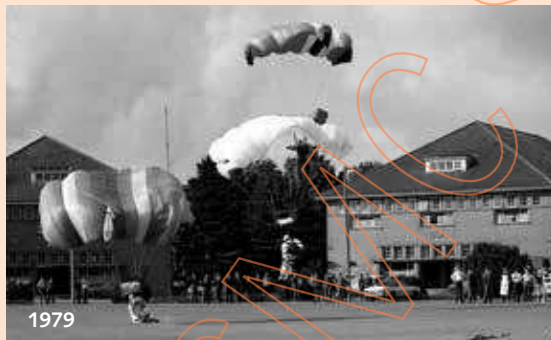
Het zwemmen, met onder andere de 4 x 50 meter estafette in 1.50.6 seconden als record, vond plaats in het Sportfondsenbad Apeldoorn. Voor het schieten was er de schietbaan in het Orderbos waarbij tijdens het pistoolschieten deelnemers 'zomaar' het kledingvoorschrift lieten voor wat het was en met één hand in hun broekzak – in die tijd

onbestaanbaar – stonden voor de juiste balans. Alles voor een goed resultaat.

Records

De toenmalige locatie van de Nederlandse Politie Academie in het Orderbos werd enige jaren gebruikt voor volleybal- en judowedstrijden, de sintelbaan van AV34 was beschikbaar voor atletiek. Daar ging in 1985 al een collega soepel over 2 meter hoog en sprong een ander al 6.64 meter ver als wapenrecord. Het voetbal was op de velden van Victoria Boys en de tegenover de ingang van de kazerne gelegen Tennishal Frankenoord bood ruimte aan tennis- en badmintonfanaten.

Zelf heb ik er mooie herinneringen aan. Als leerling ervaarde je direct dat de KMar meer was dan inspecties om 07.00 uur en wetsartikelen leren doorgronden. In latere jaren was het ook gewoon fijn lichtingsgenoten weer even te spreken, te zien sporten en om ►

► jezelf uit te dagen, in mijn geval met racket en shuttle.

Blauwe chip

Het was ook een dag waarop de Lichamelijke Oefening en Sportorganisatie (LO/S) onder leiding van de sportofficier KMar alles uit de kast kon trekken en zeer terecht tijdens de afsluitende prijsuitreiking, steevast door CKMar werd gecompimenteerd voor al het werk. Het was wat mij betreft een jaarlijks feestje dat er voor zorgde dat de blauwe chip in ons allemaal extra werd opgeladen.

Eind jaren '90 verdween de Wapensportdag. Toenmalig sportinstructeur Ronald Hoogstraat praat ons even bij. "De dagelijkse werkdruk in de operatie werd te hoog, maar ondanks dat sporten 'in de baas zijn tijd' steeds lastiger werd, bleef sport bij de districten belangrijk. Er werden wapenkampioenschappen georganiseerd in judo, voetbal, volleybal, schieten en tennis. Elk district kreeg door de sportofficier een kampioenschap toegewezen. Met het verdwijnen van de districten werd de verantwoordelijkheid neergelegd bij de IBT(Integrale Beroepsvaardigheid Training)/Sport organisatie."

Beperkte operationele mogelijkheden

Ronald: "Als KMar konden we ook meedoen aan door BIMS (bureau internationale militaire sport) georganiseerde wedstrijden. Rond 2008 bleven qua sporten alleen voetbal en volleybal als wapenkampioenschap over, vooral omdat IBT-trainingen voor ME/BE en CRC BvW (Mobiele/Bijstand Eenheid, Crowd & Riot Control, Beteugelen van Woelingen) een hogere prioriteit kregen. De laatste jaren zijn de wapenkampioenschappen door corona en operationele druk niet meer georganiseerd. Het leeft gelukkig nog wel, want in 2023 schreven 36 teams zich in voor het wapenkampioenschap zaalvoetbal. LTC had echter onvoldoende operationele capaciteit dus kon het niet doorgaan. Hopelijk biedt dit jaar nieuwe kansen."

De KMar blijft dus volgens Ronald gelukkig wel ruimte geven om te spor-

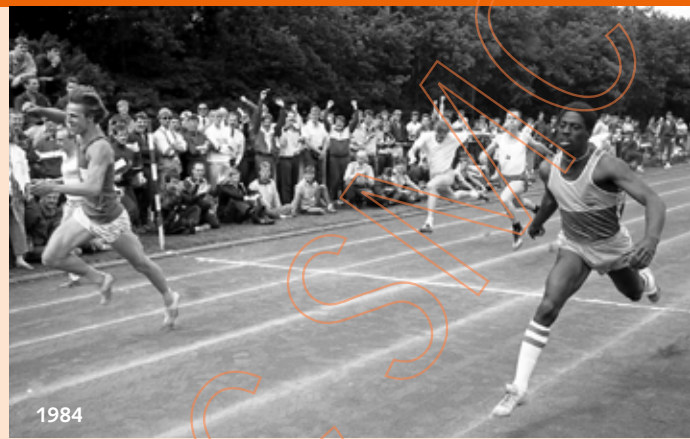
ten: "Iedereen kan meedoen aan de huidige defensiekampioenschappen die op de Nationale Defensie Sportkalender staan, uiteraard als de dienst het toelaat. Daarnaast is elke marechaussee automatisch lid van de NPSB (Nationale Politie Sportbond) en kan daardoor aan alle sporten die op de NSPB-kalender staan, deelnemen. Zo is afgelopen jaar het KMar-zaalvoetbalteam politiekampioen geworden. Voor teamsporten zoals basketbal, veld- en zaalvoetbal, volleybal en beachvolleybal doen we mee als OPCO (Operationeel Commando) om het defensiekampioenschap. Voor deze teams worden de deelnemers geselecteerd door de IBT/ Sport-organisatie en vertegenwoordigen ze daar dus de KMar."

Strandloop, mountainbiken

"Er zijn ook openkampioenschappen triatlon, schermen, mountainbiken, strandloop en judo, waaraan marechaussees individueel mee kunnen doen. De sportcommissie KMar heeft hiervoor coördinatoren en teammanagers om te zorgen dat we daar goed voor de dag komen."

Net als velen van ons denkt Ronald met weemoed terug aan de vroegere wapensportdag: "Als laatste onderdeel was er altijd een touwtrekwedstrijd en die werd weleens op het sportveld gehouden. Het resultaat was dat er na afloop een soort van tankgracht ontstond waar de toenmalige DGWT (Dienst Gebouwen Werken en Terreinen), verantwoordelijk voor het onderhoud van de velden, niet blij mee was. Mijn antwoord was dan 'waar getrokken wordt, vallen spaanders.' Met humor kwamen we er dan altijd wel uit. Wist je trouwens dat je als veteraan mee kunt doen aan de individuele open en defensiekampioenschappen die op de defensiesportkalender staan? Inschrijven als individueel, dus niet als team, kan via het Veteraneninstituut."

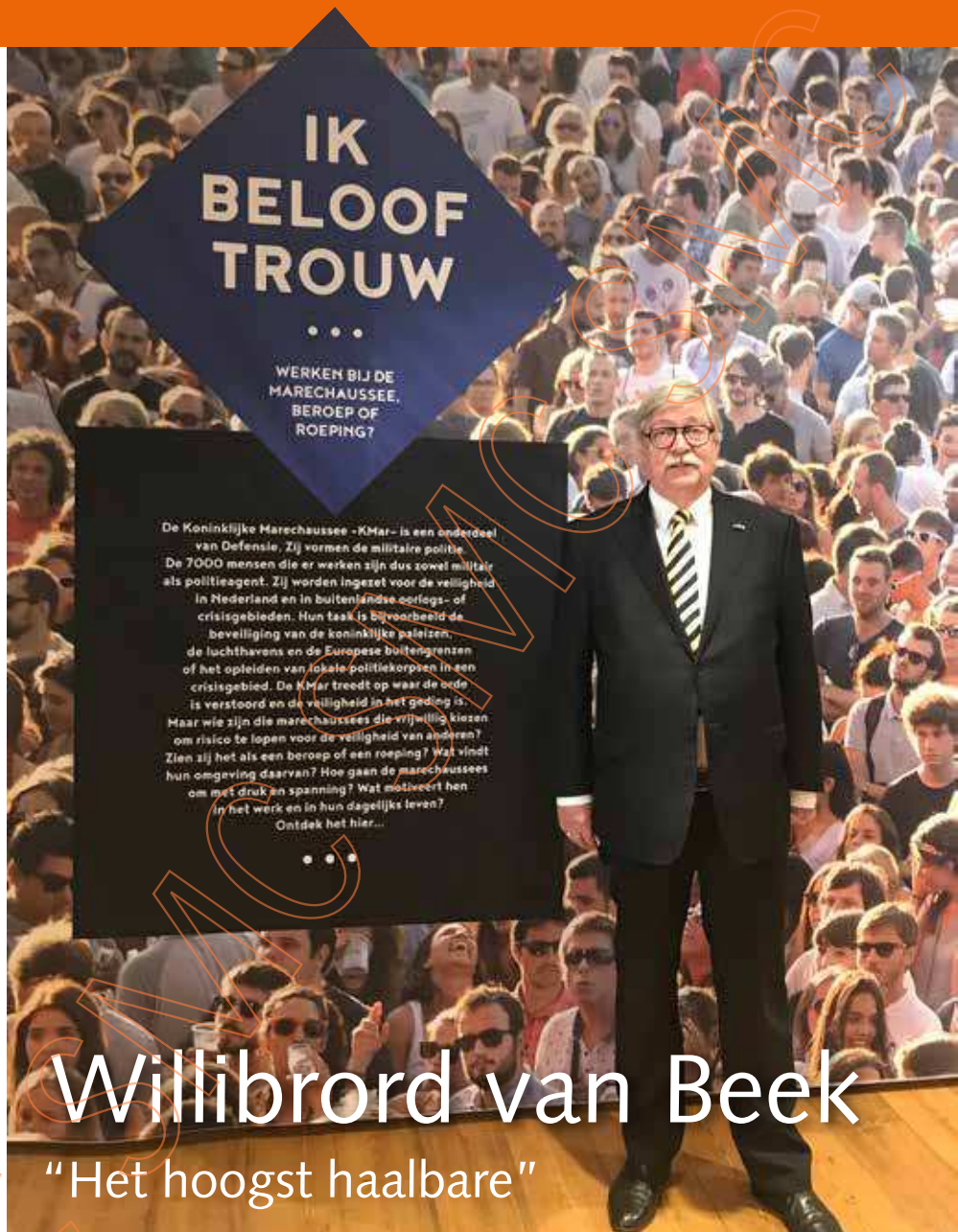
Zo zie je maar. De jaarlijkse Wapensportdag leeft voort in foto's en herinneringen. Nieuwe uitdagingen zorgen ook voor nieuwe kampioenen. Je vraagt je alleen af: waar is die wisselbeker gebleven?

Vele jaren was Joop Rump als begenadigd fotograaf aanwezig bij gebeurtenissen die nu de KMar-geschiedenis vormen. De redactie was bij Joop thuis en zag de enorme aantallen foto's. We zullen regelmatig terugblikken met zijn foto's op (bijzondere) gebeurtenissen binnen ons Wapen.

foto: Stijn van Susante

Amper drie dagen nadat hij voor de derde keer met pensioen is gegaan en zijn (vooralsnog) laatste ambt als waarnemend burgemeester van Bladel heeft neergelegd, schuift de heer Van Beek aan voor een gesprek. | Door: Stijn van Susante

2023, Buren Marechausseemuseum, Willibrord van Beek

Uiteraard is mijn eerste vraag hoe en wanneer hij als dienstplichtige bij de marechaussee begon. Van Beek kwam in lichte 71-4 met vijf andere aspirant-officieren op voor de reserveofficiersopleiding. “De indeling bij de marechaussee was voor mij een volkomen verrassing. Ik had indertijd nog helemaal geen specifieke interesse. Ik had een oproep ontvangen voor de cavalerie en reisde voor een test naar Amersfoort. Daar had ik blijkbaar een goed gesprek, want ik kreeg vervolgens een oproep voor de marechaussee. Dat beschouwde ik zeker niet als een degradatie”, vertelt hij met een brede lach. “Er zijn natuurlijk mensen die daar anders over denken, maar die zitten bij de cavalerie”, voegt hij daar met een knipoog aan toe.

En waarom mocht hij de opleiding tot reserveofficier starten? “Ik had mijn hbo-opleiding al gehad. Aanvankelijk had ik ontzettend mijn best gedaan om uit dienst te blijven, omdat ik daar simpelweg de meerwaarde niet van inzag. Het zegt overigens ook iets over mijn houding destijds, want op het moment dat ik toch moest, heb ik direct gezegd dat ik van die achttien maanden zou maken wat er van te maken viel en voor het hoogst haalbare zou gaan.”

Geen moment spijt

Toen hij 22 jaar was kon hij eigenlijk niet echt vooruitkijken, en leken achttien maanden een ongelooflijk lange periode. Vijftig jaar later terugkijkend denkt hij ‘wat zou ik niet allemaal gemist

hebben als ik die opleiding niet had kunnen volgen.’ Van Beek realiseert zich terdege dat hij zijn hele carrière profijt heeft gehad van zijn marechausseeachtergrond. “Dat begon al toen ik na mijn afzwaaien als tweede luitenant ging solliciteren bij Philips. Daar maakte het echt indruk als je een officiersopleiding bij de Koninklijke Marechaussee had gevolgd”, vertelt hij. “Dat is overigens niet altijd zo gebleven, want later was de maatschappelijke tendens dat men daar niet specifiek naar keek.” Van Beek heeft in zijn leven heel wat sollicitatiegesprekken gevoerd. “Ik keek altijd of iemand een officiersopleiding had gedaan. Zo niet, dan vroeg ik waarom niet. Ik dacht dan, wat heeft die van die anderhalf jaar gemaakt? Ik heb er voor gekozen om te bereiken

wat er te bereiken valt, en de negatieve houding helemaal achter me te laten."

Ik deed mijn vak

Een leidinggevende functie bij de Koninklijke Marechaussee was een grote winst, zo vertelt Van Beek. Dat begon voor hem al tijdens de diensttijd. "Een officier in opleiding bij de infanterie had een beperkte scope. Maar als officier in opleiding bij de marechaussee werd ik tijdens oefeningen toegevoegd aan de staf van commandant 4e Divisie, waar ons eskadron onder viel. Ik zat dan als enige met een rang lager dan kolonel in het team van de generaal." Van Beek haalt een leuke herinnering op. "Ik maakte als kornet voor het eerst een bespreking mee in het veld. De tweesterrengeneraal vroeg aan het einde van de bespreking of er iemand nog een opmerking had. Helemaal niemand had een opmerking, maar ik stak mijn vinger op." Ik zei: "Generaal, wat we daar deden met het colonnerijden, dat was niet goed." Vijftig jaar later weet Van Beek nog steeds wat hij daar gezegd heeft. Rang was niet van toepassing, "Ik deed mijn vak."

Reservist

Na acht maanden opleiding en tien maanden operationeel bij 41 Marechaussee-eskadron (41 Maresk) in Harderwijk is Van Beek reservist gebleven. "Ik heb alle oefeningen meege-

maakt die ik kon meemaken, en maak te om de zoveel jaar promotie.

Uiteindelijk was ik reserve-majoor, dat was toen het hoogst haalbare." Na het bereiken van deze rang kwam er volgens Van Beek vrij snel bericht dat Hare Majesteit je bedankte voor verdere diensten, omdat je anders de piramide van rangen blokkeerde. "Het bijzondere in mijn geval is dat ik door de maatschappelijke functies die ik tegen die tijd als b.d.' er vervulde, ik eerder meer contact had met de Marechaussee dan minder."

Keuzes

Zijn CV laat zien dat Van Beek veel maatschappelijke functies heeft bekleed. Hij vertelt daarnaar gevraagd dat dat begon tijdens zijn studie; zijn medestudenten voorspelden al dat hij nog eens in de politiek terecht zou komen. "Ik was altijd al bestuurlijk actief, de belangstelling voor Defensie ontstond pas tijdens de diensttijd."

Van Beek werkte in verschillende functies 18 jaar bij Philips en werd als reserveofficier regelmatig opgeroepen voor oefeningen. Hij moest dan bij Philips uitleggen dat hij op last van Hare Majesteit er weer even uit moest. "Daar waren ze niet blij mee, maar ik wel", lacht hij. Van Beek vond de oefeningen prachtig en beleefde veel plezier aan het contact met de oud-collega's, die

op uiteenlopende plekken terechtgekomen waren. Hij kwam naast zijn werk voor Philips in de gemeenteraad terecht en werd daarna wethouder. Het lidmaatschap voor de Provinciale Staten viel ook nog te combineren. "Pas toen ik Gedeputeerde werd, moest ik kiezen; ik zegde mijn functie bij Philips op en koos voor de politiek, hetgeen voor Philips volstrekt onbegrijpelijk was."

JSF

Defensie heeft sinds zijn diensttijd altijd zijn interesse gehouden, maar Van Beek was niet altijd werkzaam in die portefeuille. "Ik begon in de Tweede Kamer als financieel woordvoerder, hield me bezig met binnenlandse zaken en binnenlands bestuur, en werd op enig moment lid van de commissie voor Defensie."

Van Beek hield zich vooral bezig met materieel, was onder andere woordvoerder voor de JSF en werd voorzitter van de commissie. Defensie was ook in die periode een interessante portefeuille, aangezien er veel aandacht naar het JSF-dossier ging. In Nederland was er nogal wat negatieve publiciteit rondom de aanschaf van de JSF. Van Beek bracht onder andere bezoeken aan het Pentagon en aan de fabriek waar op dat moment het eerste toestel werd gebouwd. Hij heeft daar geleerd hoe belangrijk onze bijdrage was.

Zondagskind

Willibrord van Beek heeft een imposant CV opgebouwd. "Het bijzondere van mijn carrière is dat ik de kans heb gehad te switchen", zo zegt hij zelf. Hij was werkzaam in het bedrijfsleven, was vijftien jaar lid van de Tweede Kamer, en was tijdelijk fractievoorzitter van de VVD. "Ik heb de voorzittershamer overhandigd aan Mark Rutte." Daarnaast vervulde hij bestuurlijke functies als Commissaris van de Koning en waarnemend burgemeester van maar liefst drie gemeentes. "Als je dat allemaal bij elkaar neemt, dan ben ik gewoon een zondagskind", lacht hij.

Geen verloren tijd

De meest gestelde vraag kan Van Beek niet beantwoorden: wat vond u nou het leukst? "Maar ik weet wel dat ik ►

Wageningen, 5 mei 2004
(vlnr) maj W. van Beek, kol G. Roes,
maj P.C.M. Prins van Oranje-Nassau,
van Vollenhoven

foto: Sebastiaan ter Burg

2017, Fort Jutphaas, open Monumentendag, Willibrord van Beek in functie als waarnemend commissaris van de Koning in de provincie Utrecht

- ▶ zeer tevreden ben over mijn periode bij de marechaussee en dat ik daar graag had willen blijven. Het was geweldig leiding te geven in een organisatie waar je vooraf geen interesse in had, en nú was je pelotonscommandant. Zo'n peloton bestond uit twee types mensen. Jonge intellectuelen die op het punt stonden om te gaan studeren en kritisch waren, en mensen die trouw en volgzaam waren. Om daar een team van te maken, op die leeftijd, dat was gewoon hartstikke leuk. Ik zou dan B-officier kunnen worden, maar op voorhand weten dat je niet door kan groeien, past niet in mijn karakter" vertelt Van Beek. Dus maakte hij zijn dienstplichttijd af en ging in het bedrijfsleven werken. "Toen ging ik op eens weer op de fiets naar Philips, terwijl ik als kornet een 'auto met chauffeur' had." De dienstdtijd bij de marechaussee was concreet en nuttig. "Je kon iedereen vertellen dat je een politieopleiding kreeg; je kreeg de kans een vak te leren." Van Beek beschouwt zijn dienstplichtperiode dan ook beslist niet als verloren tijd!

Oude liefde roest niet

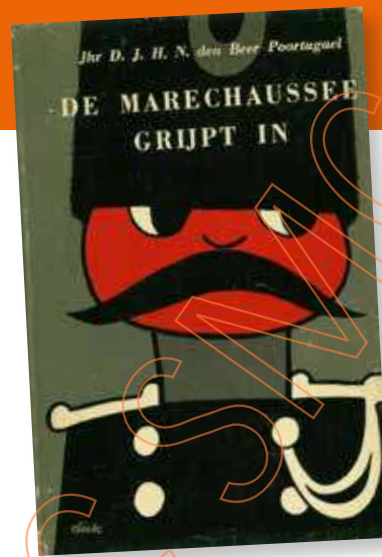
Gesproken over verloren tijd, wat doet zo'n drukbezet man in zijn spaarzame

vrije tijd? "Laat ik voorop stellen dat ik allemaal functies heb gehad waarbij het onderscheid tussen werk en vrije tijd niet zo helder was", vertelt hij. "Ik ben wel een lange periode een enthousiaste doe-het-zelver geweest." Vakanties waren ook om leeswerk in te halen. "En tot op de dag van vandaag ben ik een fanatiek kampeerder, ik heb heel wat rondgezworven in Europa."

Daarnaast was Van Beek acht jaar lid van de Raad van Toezicht van de Stichting Koninklijke Defensiemusea, waartoe onder andere het Marechausseemuseum behoort. "Op enig moment keken we in de Raad van Toezicht naar de militaire achtergrond van de leden, met mensen van de landmacht, luchtmacht en marine. Op de vraag van de voorzitter of ook de marechaussee was vertegenwoordigd, stak ik als reserveofficier b.d. mijn vinger op. Ik was er zeer tevreden over dat mijn opvolger een marechaussee generaal b.d. was. Zo zie je maar, oude liefde roest niet."

De marechaussee meldt zich af

Vanaf het moment dat Van Beek de opdracht kreeg zich te melden bij de Marechaussee, onderhield hij zijn contact met de organisatie. "Je kon altijd merken dat ik er iets mee had. Als ik bijvoorbeeld op Curaçao was, ging ik even langs bij de Koninklijke Marechaussee. In mijn tijd als Gedeputeerde vond ik het belangrijk contact te onderhouden met de commandant van District Zuid. Tijdens mijn Kamerperiode nam een oud-commandant contact met mij op als er zaken speelden die de marechaussee betroffen. Ik was met een Kamerdelegatie in Afghanistan in de periode dat veel marechaussees daar voor de politiemijsie waren uitgezonden. Militairen vinden politieke delegaties vaak niet zo interessant maar het contact werd anders toen bleek dat ik reserve-majoor was; ik was een van hen. Toen wij vertrokken, stond alles wat marechaussee was, keurig opgesteld en meldde zich af. Mijn collega Kamerleden dachten even 'Wat krijgen we nou?', maar het werd ze snel duidelijk: de marechaussee meldt zich af."

Met een juffrouw op stap

Op zekere dag kreeg de recherche in de standplaats lucht van een grote partij automatische pistolen, die over de Duitse grens naar hier gesmokkeld zouden worden. Deze waren bestemd voor een extremistische partij. Er werd overleg met ons gepleegd en een wachtmeester der brigade, een uitstekend en onbevreesd politiemans, bood zich aan om als tussenpersoon op te treden.

Hij was nog niet lang op de brigade en de smokkelaars zouden hem zeker niet kennen. Hij zou in de plaats treden van de eigenlijke tussenpersoon, die ingerekend was en veilig achter slot en grendel zat. Een samenkomst van hem en de hoofdman der smokkelaars werd belegd en afgesproken werd dat de wachtmeester een tweede samenkomst zou hebben in een afgelegen hut bij de Duitse grens. Wanneer daar tot definitieve overeenstemming zou geraakt worden, zou de partij pistolen, een paar duizend, in een vrachtauto naar Nederland gereden worden en tegen overgave van het geld op een afgesproken plaats worden afgeleverd.

Dat eiste een hele voorbereiding. De gemeentepolitie zou een aantal mannen leveren, allen in burger natuurlijk en ook de Marechaussee. Daar de auto met pistolen door een vrij grote grensstad moest rijden alvorens op het afgesproken punt te komen, was deze stad de aangewezen plek om de wagen aan te houden en te overmeesteren.

Blozende jonge vent

In de eerste avonduren konden al deze

mannen wel onopvallend in de stad rondlopen, maar wanneer het later werd, zou het moeilijker worden. Daar moest iets op gevonden worden en de oplossing was, dat we een meisje mee zouden nemen, waarmee de patrouillerende politiemannen beurtelings zouden flirten en ommetjes maken. Geen echt meisje echter, maar een als zodanig verklede marechaussee. We zochten er een blozende jonge vent voor uit en men kan nagaan wat voor pret dat gegeven heeft aleer deze in een gezonde, bustige deern was gemetamorfoseerd. Tranen zijn er gelachen.

Maar de opdracht van de wachtmeester was niet om te lachen en ik vroeg me toen wel eens af of ik hem wel aan dit avontuur mocht wagen. Wel heb ik hem het gevaarlijke van de onderneming voorgehouden, maar hij zelf zag er niets hachelijks in. Het moest gedaan worden en daar was voor hem de kous mee af. We brachten hem zo dicht mogelijk bij zijn rendez-vous, als we durfden en lopende en vol goede moed begaf hij zich naar het hol van de leeuw. Want dat was het. Een enkele vergissing, de minste argwaan bij de bende en hij zou er onherroepelijk geweest zijn. Die wapensmokkelaars stonden voor niets.

We wachtten een uur, twee uur, drie uur en juist toen ik wilde besluiten maar naar die hut te gaan en te zien of hij nog leefde, kwam hij welgemoed aanstappen. Wij allen slaakten een zucht van verlichting. "O.K.", zei hij eenvoudig, "de wagen zou ongeveer 1 uur wegrijden en kon dus vijf minuten later door de stad komen." Het was een pak van ons hart.

We gingen naar de stad, parkeerden de wagen en zagen daar vele bekenden, die schijnbaar zorgeloos rondsloenderen. In de donkerste straten zagen we ook een paartje, dat stijf gearmd zich van het ene portiek naar de andere begaf. Het wachten was op de vrachtauto met de pistolen. Maar onverwacht kwam de tegenslag. Een dertigtal politiemannen in burgerkleden konden in het stadje niet onopgemerkt blijven, vooral wanneer zij zich op moesten houden in portieken rondom het stati-

onsplein, waar de auto zou passeren en aangehouden worden.

Recalcitrante commissaris van politie

Een van de stadsagenten rook onraad en belde omstreeks 12 uur 's nachts zijn commissaris uit zijn bed. Deze beval dadelijk een algemene straat surveillance en een kwartier later wemelde het van agenten in uniform. Ik naar het bureau. Na mijn legitimatie vertoond te hebben, kon ik de commissaris opbellen. Ik vroeg hem order te geven de agenten weer van de straat te verwijderen, hem in korte woorden uitleggend waar het om ging, maar de man was zo gebelgd, dat hij niet in de affaire gekend was, dat hij weigerde.

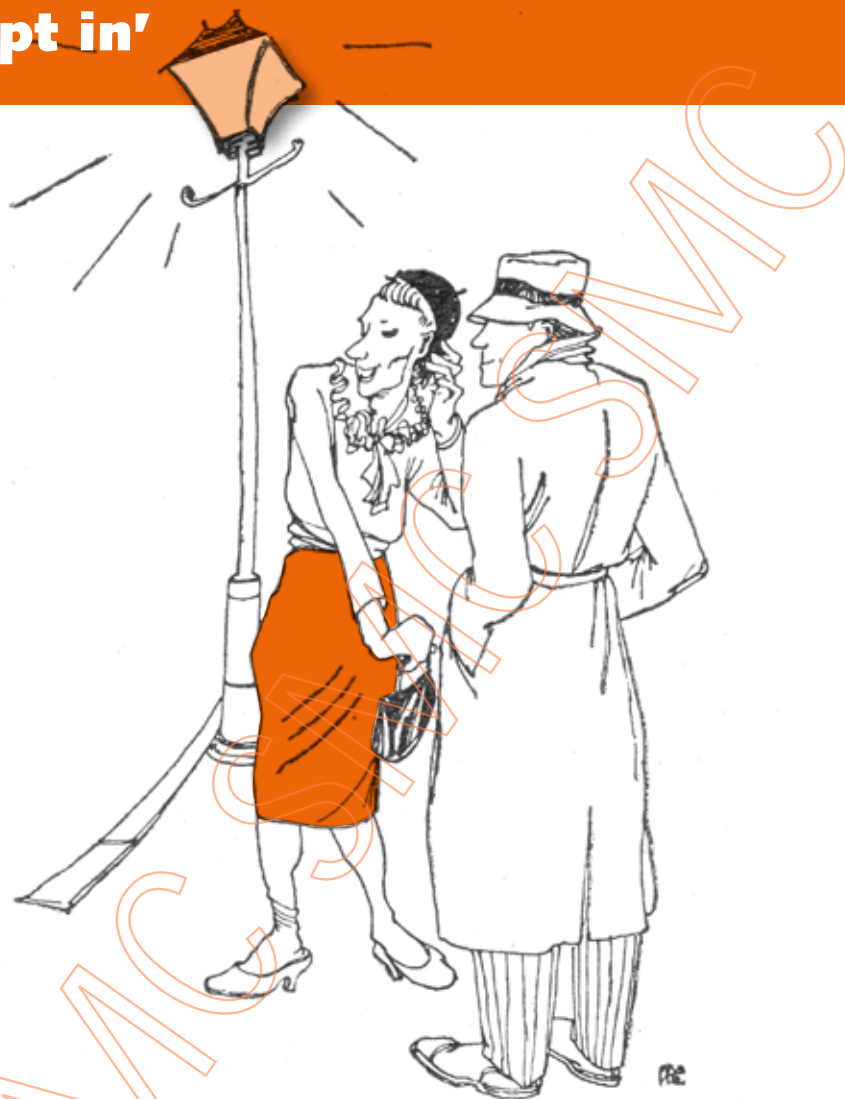
Maar nu op de hoogte, kwam hij in persoon op het bureau en gaf order, dat de agenten zich ook in de portieken zouden opstellen. Ik stelde hem verantwoordelijk voor een eventuele mislukking, maar met de man was niet te praten.

Even over een kwam de vrachtwagen in zicht, die voor het station zou stoppen om de wachtmeester, pseudokoper

van de pistolen, in te nemen, zoals overeengekomen was. Maar toen de chauffeur al die agenten zag staan, kreeg hij argwaan blijkbaar, reed in snelle vaart het stationsplein om en voordat hij aangehouden kon worden, verdween hij weer in de richting van de grens. Ons mooie plan, waarvoor zoveel geriskeerd was, viel in duigen door de recalcitrantie van die commissaris van politie, die boos was, omdat hij niet in de zaak gekend was.

We hebben nooit meer iets van die pistolen gehoord, maar ons land zijn ze toen ook niet binnengekomen. Later wellicht wel... in de pistooltassen van onze Duitse beschermers. De volgende dag ben ik naar de Procureur-Generaal gegaan, die even verontwaardigd was als ik, toen hij hoorde wat er gebeurd was en het katje dat de commissaris thuis heeft gekregen, zal hem waarschijnlijk lang hebben geheugd.

Oorspronkelijke tekst uit:
'De Marechaussee grijpt in' (1954) door
jhr. D.J.H.N. den Beer Poortugael

De dood van een BS-commandant

Het had niet zo moeten zijn

Deel 64 uit de serie 'De onbekende helden van 1940-1945'

Door: Henk G. Westland, luitenant-kolonel b.d.

Op 15 april 1945 wordt het oude Zuiderzeestadje Vollenhove bevrijd door de Binnenlandse Strijdkrachten en in de avond arriveren ook de Canadese bevrijders. De bevolking waaronder de plaatselijk commandant van de BS, opperwachtmeester Visser, is in feeststemming zoals unieke filmbeelden laten zien. Echter, de herwonnen vrijheid voor Harmen Visser duurt slechts een dag.

Brigadier der Rijksveldwacht **Harmen Visser** (45), sinds september 1938 gestationeerd op Urk, is op zijn post tijdens de Duitse inval in mei 1940. In september van dit bezettingsjaar wordt het gezin van Harmen, Sijske en dochter Alie uitgebreid wanneer ze liefdevol een pleegzoon in hun midden opnemen. Overigens is Urk sinds oktober 1939 geen eiland meer, nadat de dijk tussen Lemmer en Urk is gesloten als onderdeel van de drooglegging van de nieuwe Noordoostpolder. De dijk aan de zuidkant van de polder wordt in december 1940 gesloten en een maand later begint het droogmalen. In september 1942 zal de polder officieel droogvallen, al kan eerder in 1941 aan de Overijsselse kant al de eerste oogst worden binnengehaald.

De bezetter heft per 1 maart 1941 het Korps Rijksveldwacht op en het personeel gaat over naar de Marechaussee. Brigadier Visser wordt per maart 1941 aangesteld in de rang van wachtmeester met als standplaats Urk. De voormalige politiepост van de Rijksveldwacht in Urk wordt nu een van de posten van de in het voorjaar 1941 opgerichte Brigade Marechaussee Vollenhove. Voor de Urkers maakt het niet uit, het blijft 'brigadier Visser'. Naast de doorsnee vergrijpen in het vissersdorp is de marechaussee bezig met de 'Strijd tegen ondermaatsche visch', zoals een krantenkop luidt.

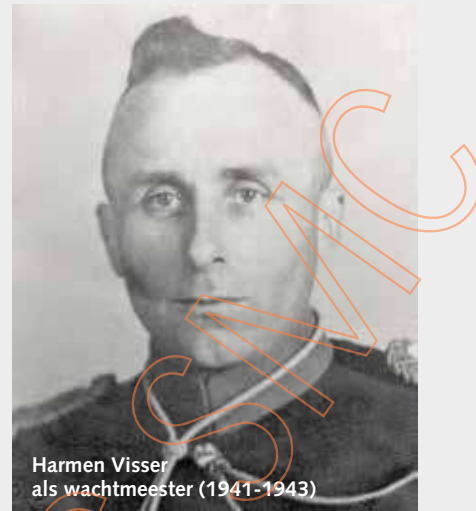
Wachtmeester Visser en zijn collega's verschijnen hiervoor regelmatig als getuigen bij het Kantongerecht Hoorn.

Per 1 maart 1943 wordt een grote reorganisatie van de Nederlandse politie doorgevoerd. De politiekorpsen van acht grote steden worden Staatspolitie. In 121 gemeenten blijft de gemeentepolitie bestaan, maar wel ondergeschikt aan de Staatspolitie instanties. In de overige gemeenten komt de politiedienst in handen van de Staatspolitie, zijnde de 'Marechaussee (Gendarmerie)'. Voor de gehele politie worden een gelijk rangstelsel met militaire benamingen en nieuwe uniformen ingevoerd.

De brigades van de Marechaussee worden opgeheven; de nieuwe organisatie 'Marechaussee (Gendarmerie)' kent groepen en posten. Dit betekent voor Visser dat hij als wachtmeester wordt ontslagen bij de Marechaussee en als opperwachtmeester wordt aangesteld bij Staatspolitie en ingedeeld bij de 'Marechaussee (Gendarmerie)', groep Vollenhove. Deze groep kent de posten Vollenhove, Sint Jansklooster, Blokzijl, Kuinre en Urk. Opperwachtmeester Visser wordt per 15 juni 1943 als postcommandant overgeplaatst naar Sint Jansklooster, maar gaat wonen in het nabijgelegen Vollenhove.

Onderduikersparadijs

Tijdens de bezetting gaat de ontginning

Harmen Visser als wachtmeester (1941-1943)

Harmen Visser wordt op 25 november 1894 in de Friese buurtschap Scharl bij Stavoren (in de toenmalige gemeente Hemelumer Oldephaert en Noordwolde) geboren. Hij groeit daar op als eerstgeborene in een Nederlands-hervormd gezin van zes kinderen, waar vader de kost verdient als visser op de Zuiderzee. Na de lagere schooljaren gaat ook Harmen aan het werk als visser.

Er dreigt oorlog in Europa en op 1 augustus 1914 mobiliseert het neutrale Nederland het leger: een mobilisatie die vier jaar zal duren. Harmen Visser wordt op 7 augustus opgeroepen als zeemilicien, als dienstplichtige bij de Koninklijke Marine. In welke functie en op welk schip hij moet dienen, is niet bekend. In de mobilisatietijd richt de marine zich op de verdediging van Nederlands-Indië, patrouilleert langs de Nederlandse kust en veegt mijnen op zee.

Na ruim drie jaar gaat hij in november 1917 met 'onbepaald klein verlof' en neemt zijn werk als visser weer op. Inmiddels is hij verloofd met Sijske Tromp uit het naburige dorp Mirns en Bakhuisen. Harmen wil bij de politie en dat lukt; medio mei 1919 krijgt hij een aanstelling als agent van politie te Den Helder. Twee weken later op 30 mei trouwt hij met zijn Sijske en het echtpaar gaat in Den Helder wonen. Als politieagent zonder opleiding leert hij in de praktijk. Pas medio 1919 ontstaan de eerste politie scholen. In zijn vrije tijd behaalt hij bij de Algemeene Nederlandsche Politiebond het politiediploma 'met aantekening' vanwege zijn hoge cijferlijst.

Harmen ambieert een meer zelfstandige functie en solliciteert bij het Korps Rijksveldwacht, met als resultaat in juli 1924 een benoeming tot rijksveldwachter te Koedijk (NH). Daar wordt in juni 1928 dochter Aaltje geboren. Kort daarop wordt hij overgeplaatst naar het vlakbij gelegen Heerhugowaard. In juni 1929 volgt een bevordering tot rijksveldwachter-brigadier-titulair. Wil hij carrière maken, dan moet hij eerst examen voor brigadier afleggen en daarvoor slaagt hij in 1932. Zijn bevordering tot deze rang laat evenwel nog zes jaar op zich wachten. Deze promotie haalt zelfs het Nieuwsblad van Friesland, terwijl hij toch al negentien jaar geleden zijn geboorteplaats verliet: "Onze vroegere plaatsgenoot, de heer H. Visser, rijksveldwachter te Heerhugowaard, is bevorderd tot brigadier bij de rijksveldwacht en als zoodanig met ingang van 1 Sept. overgeplaatst naar Urk."

van de Noordoostpolder (NOP) gewoon door, want ook voor de bezetter is de voedselopbrengst van de nieuwe landbouwgrond van belang. Heel veel arbeiders worden ingeschakeld om greppels te graven; zij wonen daar in barakkenkampen. De polder wordt zo ook een toevluchtsoord, want de arbeiders zijn vrijgesteld van de *arbeitseinsatz* in Duitsland. De afkorting NOP staat in die tijd ook wel voor Nederlands Onderduikersparadijs. Het zijn niet alleen arbeiders die daar veiligheid vinden, maar ook degenen die door de bezetter worden gezocht, zoals geallieerde bemanningsleden van gecrashte vliegtuigen en uit Duitsland ontsnapte Franse krijgsgevangenen. Overigens is toegang tot de polder niet zo maar mogelijk. Kranten van augustus 1942 melden: "Na 24 Augustus a.s. zal ieder, die zich zonder toegangsbewijs in den Noordoostelijken Polder bevindt, daaruit kunnen worden geweerd." Met de controle daarop zijn belast marechaussee, sluis-, pont- en brugwachters.

Illegale activiteiten

In de winter van 1943-1944 sluit Harmen zich in Vollenhove aan bij de illegale Ordedienst (OD). Hij wordt plaatselijk commandant OD en treedt op als ordonnans tussen andere plaatselijke groepen. Daarnaast is hij actief voor de LO/LKP (Landelijke Organisatie voor Hulp aan Onderduikers en Landelijke Knokploegen) met het verbergen en verzorgen van onderduikers en de hulp aan 'piloten'. Steeds staat hij klaar om mensen op zijn dienstmotor of met een wagen weg te brengen onder dekking van zijn uniform. Hij verspreidt illegale krantjes en regelt, wanneer dat nodig is, een *ausweis*, persoonsbewijs of wat voor bewijs dan ook. Ook neemt hij deel aan overvallen op voedsel- en kledingmagazijnen in de polder. Als schuilnaam gebruikt hij Willem Blokland, meestal Ome Willem.

Vissers illegale werkzaamheden gebeuren ook in diensttijd, waarbij gebruik wordt gemaakt van dienstvervoer. Hij wordt gedekt door de waarnemend commandant Afdeling Zwartsluis, onderluitenant Lindeboom. Het wordt gevaarlijker wanneer in oktober een

NSB'er, opperluitenant Dijkert, als afdelingscommandant aantreedt.

Als postcommandant in Sint Jansklooster en belast met de bewaking van het plaatselijke distributiekantoor is Visser uiteraard bekend met de gang van zaken aldaar. Met twee distributiemedewerkers, waarvan een de sleutel heeft, berooft hij in de nacht van 17 op 18 juli 1944 het distributiekantoor van de gewenste bescheiden. Om de diefstal op een inbraak te doen lijken, vernielt Visser een ruit van het kantoor. De volgende dag maakt hij als goed politiemann een gedetailleerd proces-verbaal van de 'overval' op voor zijn superieuren en de *Sicherheitspolizei* (Sipo).

Binnenlandse Strijdkrachten

Na de oprichting van de 'Nederlandse Binnenlandse Strijdkrachten' in september 1944, waarin LKP en OD zullen opgaan, wordt Harmen benoemd tot afdelings- en plaatselijke commandant Vollenhove.

Voor het ontvangen van wapendroppings zijn in de Noordoostpolder twee plekken aangewezen. Het veld met codenaam Black Widow – tegen het oude land aan gelegen bij Blokzijl – staat onder commando van Harm Visser. Commandant Gewest Noordwest-Overijssel en Noordoostpolder, 'Gerard', stuurt 'Theo' en 'Pim' om de

ontvangstploegen te instrueren en het transport, de verdeling en de opslag van de wapens, munitie en springstoffen te organiseren. Op het andere veld vinden drie droppings plaats, de laatste op 15 november. Ook de ploeg van Harm Visser staat enkele nachten paraat na het horen van de betreffende slagzin op de radio, maar er verschijnen geen vliegtuigen.

Met de afvoer van de gedropte wapens is ook Visser actief. Een in de polder gestationeerde politiemann herinnert zich dat Harmen Visser "rustig op een motorfiets de polder in kwam om in een jutezak wapens op te halen."

Arrestatie en ontsnapping

Visser was enkele keren door zijn afdelingscommandant betrapt op het berijden van een dienstmotor, waarvoor hij geen aanvaardbare reden kon geven. Waarschijnlijk is hierdoor het vermoeden ontstaan dat hij illegaal werkte, want op 14 december 1944 worden Visser en ook zijn groepscommandant, onderluitenant Nieland, gearresteerd door de Sipo. Ze worden overgebracht naar de kazerne van de *Wehrmacht* in Steenwijk. Daarna worden kleding, huishoudelijke artikelen en fietsen door de Sipo weggehaald uit Vissers woning in Vollenhove; echtgenote Sijske is met dochter en pleegzoon dan al vertrokken en duikt onder in de buurt van haar geboorteplaats.

Vollenhove, 15 april 1945, bevrijding, oppermachtmeester Visser met een inwoonster van Vollenhove

► Op een dag wordt ene Bruens bij Visser en zijn celgenoot gezet. Deze man, betrokken bij de wapendroppings in de polder, was gearresteerd door de Sipo en onder druk gezet om als informant te dienen. Inderdaad verraadt hij een ontsnappingspoging van zijn celgenoten, wat Visser op een aantal stokslagen komt te staan. Inmiddels heeft de Sipo weet (van een deel) van Vissers illegale activiteiten als gevolg van het doorslaan tijdens verhoren van andere gevangenen.

Toch lukt het Visser in de nacht van 20 op 21 januari 1945 met hulp van buitenaf uit de gevangenis te ontsnappen. Zijn naam staat vanaf dan vermeld in de *Fahndungsnachweis* (opsporingsregister) der *Zentralen Fahndungsstelle* met daarbij de opmerkingen: "Häftling" en "illeg[al] Betät[igt]." Tijdens verhoren is het Visser duidelijk geworden dat twee hem bekende illegale werkers uit Zwartsluis op de nominatie staan te worden gearresteerd. Dit kan na zijn ontsnapping worden verwijld.

Bevrijding

Ondergedoken in Heerenveen neemt hij onmiddellijk weer de leiding op zich van de afdeling Vollenhove, waaronder ook Giethoorn, Blokzijl, Wanneperveen, Kuinre, Blankenham en een deel van de polder vallen. Hij is dan vooral organisatorisch bezig met veel overleg met plaatselijke commandanten over de te nemen maatregelen bij de aanstaande bevrijding. De laatste drie weken voor die bevrijding is hij in de buurt van Vollenhove. In de nacht van 13 op 14 april komt het tot een treffen met terugtrekkende Duitsers. Onder Vissers directe leiding komt de BS bovengronds en wordt in de morgen van 15 april begonnen met het bevrijden van Vollenhove: NSB'ers arresteren en achtergebleven Duitsers krijgsgevangen maken. In de vroege avond verschijnen de Canadezen en is de bevrijding van Vollenhove en omgeving een feit.

De volgende dag wil Visser weten of ook in Blokzijl en Kuinre de Duitsers verdwenen zijn en hij vertrekt daarheen op de motorfiets, vergezeld door acht man van zijn 'mobiele ploeg' gezeten in en op een grote personenauto. Niet in

Blokzijl of Kuinre, maar bij Schoterzijl zouden nog Duitsers bij een boerderij zijn achtergebleven. De commandant van een passerende Canadese verkenningsgroep met twee brencarriers hoort dit van Visser en wil poolshoogte gaan nemen. Vissers groep volgt de Canadezen. Bij de bewuste boerderij wordt halt gehouden, waarbij de motorfiets knel komt te zitten bij een rupsband van een van de brencarriers. De mannen vinden dekking achter de dijk of in de mangaten in de dijk. Dan klinken salvo's mitrailleurvuur, maar niet vanaf de boerderij. De Canadese commandant besluit terug te trekken. De mannen roepen elkaar toe, maar Visser reageert niet; hij blijkt een schotwond in zijn slaap te hebben en is overleden. "Onze commandant had het gevaar kennelijk onderschat en was tussen de schotenroffels door uit zijn schuilplaats gekropen om te kijken of zijn motorfiets schade had opgelopen." Ze trekken terug en moeten Visser achterlaten. Later blijkt dat een groep Nederlandse SS'ers de aftocht dekte van terugtrekkende Duitsers.

In opdracht van die SS'ers begraven omwoners provisorisch het lichaam langs de dijk. De volgende dag wordt het opgehaald en opgebaard in de Grote Kerk van Vollenhove. Met ceremonieel van de BS en Marechaussee wordt Harmen Visser onder grote belangstelling op 21 april te Vollenhove begraven. Illegaal werker ds. Honnef typeert Harmen Visser: "Voor niets en voor niemand bang; stoer, recht door zee, koppig, eenvoudig als Friezen zijn. Uiterst rechtvaardig en daarom soms wat hard lijkend, maar toch, wie hem beter kende, wist hoe een groot en

Vollenhove, 21 april 1945, begrafenisstoet van Harmen Visser

begrijpend en medelijdend hart in hem klopte." Op 20 december 1945 worden zijn stoffelijke resten herbegraven op het kerkhof van het Friese Oudemirdum.

Aan de onverzettelijke figuur van Harmen Visser herinneren nu een natuurstenen kruis op de dijk bij Schoterzijl op de plaats waar Harmen Visser omkwam en het Harmen Visserplein in Vollenhove, Urk en Emmeloord.

'Gerard' (Andries Kalter) wordt op 21 maart 1945 bij een vuurgevecht gedood. 'Pim' (Willem Lindenborn) overlijdt op 22 maart 1945 in de Zwolse gevangenis, op de vlucht neergeschoten enkele dagen daarvoor. 'Theo' (wachmeester Nicolaas Theodorus Visser) is op 7 april 1945 bij het laten springen van een spoorlijn omgekomen (zie Marechaussee Contact 2022-6, artikel 'Zeewater is zout'). Hoe het onderluitenant Nieland in bezettingstijd verder is vergaan, is niet bekend. Wel dat hij in het kader van de zuivering disciplinair is gestraft en in 1947 wordt ontslagen.

De auteur verricht historisch onderzoek naar de gevallen die in de oorlog 1940-1945 behoorden tot de (Koninklijke) Marechaussee. Wilt u reageren? Uw reactie is welkom op het redactieadres of rechtstreeks per e-mail aan de auteur op marechaussee4045@gmail.com.

Succesvolle reünie beroepslichting 67-1

Na een lange voorbereiding lukte het op 20 november 2023 lichte 67-1 op de bakermat bijeen te brengen. We waren met 26 personen omdat 17 collega's helaas niet meer onder ons zijn, een aantal pelotonsgenoten niet meer in staat was te komen en enkelen wegens ziekte niet konden deelnemen. Onze instructeur, majoor b.d. Cees Kommer (84), was eregast. Hans de Vries had een prachtig reünistenboek samengesteld met de beschrijving van ieders levensloop.

Vanaf 15.30 uur druppelden ook de andere 75-plussers de poort binnen. Bij de ingang was er zo op het oog in 56 jaar nauwelijks iets veranderd, gebouw 21 (onze A-school) stond er nog zo bij als in 1967, evenals de klok op de kop van het 'heilige' square. Links daarvan staat nu het fraaie nieuwe lesgebouw en aan de rechterzijde heeft de centrale keuken plaats gemaakt voor een multifunctioneel gebouw. Nadat ik de collega's welkom had geheten, legde ik uit waarom een aantal mensen niet aanwezig kon zijn. Ik noemde vervolgens

alle overledenen bij naam en eindigde met het gedicht 'Als je van iemand houdt' van verzetsstrijder Dietrich Bonhoeffer.

Aansluitend deelde Cees Kommer in een lezing zijn levensgeschiedenis, waarin het beëindigen van de treinka-ping bij De Punt een bijzonder onderdeel vormde. We deelden onderling vele levensverhalen. Een aantal van ons bleef het Wapen trouw; anderen behoorden niet tot de meest geschikten om onderofficier bij het Wapen te worden. Zij verlieten het korps voor een ander legeronderdeel of werden politieagent, ondernemer of legerpredikant. Enkelen van ons kwamen beschadigd terug na een uitzending.

Na een heerlijke lunch leidde kapitein Tattersall ons rond over de kazerne. We bezochten onder andere de kamer waar de Britse kolonel-arts Warrack zich in 1944 schuilhield voor de Duitsers. De kamer is in historische stijl ingericht, inclusief de schuilplaats. Een bezoek

aan gebouw 21 mocht natuurlijk niet ontbreken. We spraken daar onder andere met marechaussee's in opleiding, waarbij we trots lieten zien wiens bed waar had gestaan. De nog originele achterdeuren brachten een bijzondere herinnering naar boven. We hebben een slapende collega die te sterk bleek om in de wasbak te leggen laat in de avond via deze uitgang met bed en al in de vijver achter het gebouw neergezet, alwaar hij rustig doorsliep. We namen onder het genot van een drankje rond 16.00 uur afscheid van elkaar met het voornemen dat we dit moesten herhalen. De enige smet die op deze dag rustte, was dat ik mijn collega's de verdrietige boodschap moest overbrengen dat juist tijdens deze eerste reünie Willem de Launay was overleden. Hij had er zo graag bij willen zijn.

Naschrift redactie. U kunt in de agenda op pagina 4 lezen dat dhr. Molenhuis op 25 oktober 2024 opnieuw een reünie wil organiseren.

Nederlandse Korea-veteranen geëerd

I Door: Henk Rijke

Vreemd hoe een oorlog 'aan je voorbij kan gaan', een gevoel dat ik laatst kreeg over de Korea-oorlog. Zeker de rol die Noord- en Zuid-Korea nu internationaal spelen en de oorlog die daar had gewoed, zijn mij bekend. Maar dat vele Nederlandse militairen daar hadden gevochten en waren gesneuveld, had ik tot mijn schaamte niet goed op mijn harde schijf staan. En dan zijn daar ook nog wapenbroeders actief geweest!

Dan ben je blij met alerte collega's die je wijzen op kortgeleden uitgereikte, zeer bijzondere onderscheidingen aan hen die in Korea gediend hebben, inclusief de nu 93-jarige oud-marechaussee Kees Kortlever. Hij hielp mij met plezier en in detail uit mijn onwetendheid.

Kees wijst mij al snel op zijn eigen verhaal op de websites marechausseesporren.nl en vox-voks.nl. Ook de website van het Veteraneninstituut geeft informatie over de periode 1950-1954 waarin ruim 4700 Nederlandse militairen voor de strijd in Korea zijn ingezet en waarvan 122 sneuvelden en nog steeds enkelen worden vermist. Meer dan voldoende reden om 'De vergeten oorlog', zoals deze op de website 'Vereniging Oud Korea Strijders' (VOKS) wordt genoemd, te belichten. Uit respect voor hen die dienden, voor de geïnteresseerden en om zelf iets wijzer te worden over deze periode, dat ook.

Nederlands Detachement Verenigde Naties (NDVN)

De Tweede Wereldoorlog was voorbij, Indonesië was net onafhankelijk geworden en de Vietnamoorlog moest nog uitbreken, toen Zuid-Korea in 1950 door het communistische Noord-Korea werd aangevallen. De Verenigde Staten koos de zijde van het zuiden, China steunde het noorden. Een gewapende strijd die volgde, leidde in 1953 wel tot een wapenstilstand, maar nooit tot een vredesbestand. En die wapenstilstand is nu nog steeds van kracht.

Ook Nederland werd verzocht militairen te leveren en daarvoor bleek veel

animo te zijn. In oktober 1950 kwamen de eerste Nederlandse militairen, ingedeeld bij het Regiment van Heutsz, in Korea aan. Onder barre omstandigheden werden zij ingezet tijdens gevechten en patrouilles. Onder de vrijwilligers waren ook marechaussees die als infanterist meevochten, waaronder wachtmeester G.J. van Genderen, die op grond van zijn optreden tijdens de gevechten een Bronzen Kruis werd toegekend.

Bataljonspolitie zonder ervaring

In eerste instantie was er geen marechausseebrigade in Korea voorzien, maar moest bataljonspolitie de orde handhaven. Zonder de benodigde kennis van en ervaring met het militaire straf- en tuchtrecht bleek dat geen succes. Op verzoek van bataljonscommandant, luitenant-kolonel G.H. Christan werd in 1952 de Brigade Koninklijke Marechaussee Korea te Velde een feit, bestaande uit een opperwachtmeester als brigadecommandant, een wachtmeester en vier marechaussees der eerste klasse. De brigade werd ondersteund door enkele Koreaanse onderofficieren.

De collega's konden volop aan de slag met onder andere verkeerscontroles, bewaking van krijgsgevangenen, beveiliging van stafkwartieren, inbeslagname van vuurwapens bij de burgerbevol-

king, onderzoek naar gepleegde strafbare feiten en uiteraard toezicht op tenue en gedrag van Nederlandse militairen. Er lag dus meer dan genoeg militair politiewerk te wachten. En voor de bataljonscommandant ook niet onbelangrijk: de inzet van marechaussees bespaarde mankracht en tijd van zijn eigen eenheid.

Ambassador of the Peace

In het huidige Zuid-Korea zijn de inspanningen van Nederland bepaald niet vergeten. Vorig jaar was het zeventig geleden dat de wapenstilstand werd gesloten en ter gelegenheid daarvan was in oktober in het gemeentehuis van Den Haag een fototentoonstelling georganiseerd genaamd 'Verleden en heden van onze eeuwige helden'. Kees Kortlever was, als enige marechaussee Korea-veteraan samen met vijftien andere Korea-veteranen uitgenodigd om bij de opening van deze tentoonstelling op 10 oktober aanwezig te zijn.

Tijdens deze gelegenheid ontvingen zij de onderscheiding 'Ambassador of the Peace' van de Zuid-Koreaanse ambassadeur Hyoung-chan Choe. Uit zijn toespraak: "De Nederlandse veteranen die we vandaag eren, verlieten huis en haard om hun plicht te vervullen. Ze dienden onder uitdagende en vaak gevaarlijke omstandigheden, waarbij ze niet alleen werden geconfronteerd met

foto: website VOKS

November 1953, Brigade Korea te Velde in parade-tenue: (vlnr) ow Delahaye, wmr Van der Hoorn, mar1 Kortlever, wmr Elbers, mar1 Diependaal, sgt Kim Yun Ha (ROK), sgt Lee (ROK), mar1 Westerduin, (knielend) sm Lim Nak Pil (ROK). Niet op de foto: wmr1 Triepels, mar1 Raven, mar1 Van der Velde en mar1 Rijke

de harde realiteit van de oorlog, maar ook met de strenge Koreaanse winters. Hun toewijding aan de verdediging van de vrijheid en democratie van een pasgeboren land, Zuid-Korea, wankelde echter niet."

Colbert

Deze mooie woorden van de ambassadeur werden op 13 december 2023 versterkt in het Koninklijk Paleis Amsterdam. Tijdens het staatsbezoek van de president van de Republiek Korea Yoon Suk Yeol, kregen de veteranen een wit colbert uitgereikt. Kees Kortlever mocht als vertegenwoordiger van alle Nederlandse Korea-veteranen deze uit handen van de president zelf en in aanwezigheid van koning Willem-Alexander in ontvangst nemen. Deze colberts worden in Zuid-Korea door de veteranen gedragen. Kees vond zichzelf daarvoor eigenlijk niet de aangewezen persoon. "Ik was van mening dat iemand die daadwerkelijk gevochten had, het colbert van de president in ontvangst zou moeten nemen, maar ik kreeg te horen dat vanuit Koreaanse zijde mijn naam naar voren was gebracht, wellicht omdat ik mij al jaren voor VOKS inzet."

Mondkapjes

Met veel genoegen kijkt Kees terug op beide evenementen. "Het was wel jammer dat mijn echtgenote wegens gezondheidsproblemen er niet bij kon zijn, maar gelukkig werd ik beide keren begeleid door mijn zoon. Die was onder de indruk: 'Ik heb bijna spijt dat ik nooit in dienst ben geweest.' Zo positief had hij de bijeenkomst ervaren. Het was voor mij een verrassing andermaal onderscheiden te worden. Korea maakt daar veel werk van. We worden in Nederland nog steeds betrokken bij de Koreaanse gemeenschap. Ieder jaar nodigt de ambassadeur ons uit voor een receptie met buffet en krijgen we geschenken mee. Tijdens de COVID-pandemie kregen wij zelfs mondkapjes vanuit Korea toegezonden. Hoe bijzonder is dat."

Herinneringen aan Korea heeft Kees nog voldoende. "Tja, naast al het ongemak

Gemeentehuis Den Haag, 10 oktober 2023, "Ambassador of the Peace" voor Kees Kortlever

van een verblijf in een oorlogsgebied in tenten 's winters bij -20 tot -30°C, waren er gelukkig ook plezierige momenten, zoals bijvoorbeeld in december 1953 toen een nieuwe ploeg marechaussee arriveerde onder commando van opperwachtmeester W. Toering en daarbij mijn 'slapie' uit de lichter '49-'50, Frans de Graaff was. Ook kan ik mij nog goed herinneren dat ik werd aangewezen om samen met wachtmeester der 1e klasse Jaap van der Hoorn en marechaussee der 1e klasse Tom Rijke het NDVN te vertegenwoordigen bij een internationale herdenking in Pusan (nu Busan)."

Kees heeft aan zijn Korea-tijd veel vrienden overgehouden. "Een aantal daarvan hoop ik weer te ontmoeten op de veterandagen in Den Haag en Apeldoorn. Ik ben nu 93 jaar en wellicht kan ik nog een paar jaar mee. Natuurlijk heb ik mijn vrienden bij de VOKS, maar de vereniging loopt vanzelfsprekend op zijn laatste benen. Gelukkig zal VOKS in de toekomst voortgezet worden als stichting. Het Regiment van Heutsz zal jaarlijks de gesneuvelden en de vermisten herdenken, ook als er geen Korea-veteranen meer in leven zijn."

Het viel mij op dat Kees in het Paleis een Van Heutsz-baret droeg, terwijl ik hem in Den Haag had ontmoet met onze blauwe baret op. Kees: "Ik ging als marechaussee naar Korea en droeg daar de marechausseebaret. Heb mij ook

Koninklijk Paleis Amsterdam, 13 december 2023, uitreiking Koreaans veteranencolbert aan Kees Kortlever

foto: Mediacentrum Defensie | Paul Tolenaar

altijd verbonden gevoeld met de Koninklijke Marechaussee en mij als begunstiger gemeld bij de oprichting van SMC. Maar toen in 1977 de VOKS werd opgericht, ben ik daar eveneens lid van geworden, want ook met die veteranen heb ik een band. Sinds 2014 vervul ik binnen VOKS verschillende functies en was ik in het paleis op uitnodiging van VOKS, dus vandaar de zwarte baret en het Van Heutsz-embleem."

Vergeeten?

De Korea-oorlog is een bloedige bladzijde in de Nederland geschiedenis. Veel gesneuvelde militairen, bij terugkeer in Nederland weinig aandacht en ervaringen die sommigen hun hele leven met zich meedroegen. Goed om te horen en te zien dat de erkenning er nu wel is. Voor mij is het in ieder geval geen vergeten oorlog meer!

Scan de QR-code voor video uitreiking colbert aan Kees Kortlever

Nieuwe SMC'ers

Dhr. M.A.J.W. Assmann
Ber 81-6

Dhr. H.W. Bodde
Ber 75-6

Mevr. J. de Boom-de Jong
(weduwe van C. de Boom,
overleden 19 juli 2023)

Mevr. A.M.A.J. Bosje-Gijsbers
(weduwe van J. Bosje,
overleden 4 april 2023)

Dhr. G.H. Bruins
Ber 72-5

Dhr. G. Buitenhuis
Ber 78-3

Dhr. J.P. Grafhorst
Ber 73-5

Dhr. H.L.E. van Hattem
Ber 74-1

Dhr. R. Hoogstraat
Ber 93-6

Dhr. J.A. de Jong
Ber 72-5

Dhr. J.A.L.M. Kievit
Dpl/Ber 78-1

Dhr. K.J. Kuiper
Ber 74-1

Dhr. A. Landman
Dpl 62-2

Dhr. L.P. Lobbe
Ber 72-5

Dhr. H.G. Meijer
Ber 71-6

Dhr. A.A. Niehoff
Ber 74-1

Dhr. H.A. Pansier
Ber 66-6

Dhr. P.M. Sanen
Ber 80-3

Dhr. H.T. Seerden
Ber 81-2

Dhr. R.F. Seijdel
Ber 74-1

**Mevr. J.H. Slootweg-
Hendriks**
(weduwe van W. Slootweg,
overleden 2 augustus 2023)

Dhr. C.G.J. Walree
Ber 72-5

Dhr. P.H.G. Wolfs
Ber 81-4

Dhr. M.J. Wijnia
Ber 74-1

Dhr. W. Zwartjes
Ber 72-5

Wij heten u van harte welkom. In totaal vormen nu 2245 SMC'ers, die dienen of gediend hebben bij de Koninklijke Marechaussee, het Korps Politietroepen of het Korps Militaire Politie/Koninklijke Marechaussee (of hun partners) en afkomstig zijn uit alle delen van onze bevolking, een substantiële kring van vrienden rondom de Koninklijke Marechaussee.

Het bestuur

Overleden

Dhr. J. Bosje
Geboren 9 december 1939
Overleden 4 april 2023
Dpl 59-1

Dhr. Y. de Bruin
Geboren 11 januari 1934
Overleden 14 juni 2023
Dpl 54-1

Dhr. J.P. Campfens
Geboren 11 december 1952
Overleden 7 december 2023
Ber 70-1

Dhr. C. Harkes
Geboren 24 april 1939
Overleden 9 december 2023
Dpl 58-5

Dhr. A.C.J. van den Heuvel
Geboren 16 november 1944
Overleden 18 november 2023
Dpl 64-1

Dhr. G. Hoogendijk
Geboren 1 september 1944
Overleden 22 november 2023
Dpl 64-3

Dhr. H.A.J. Klein Nienhuis
Geboren 7 maart 1943
Datum overlijden onbekend
Dpl 63-1

Dhr. P.C.M. Lexis
Geboren 23 augustus 1949
Overleden 11 oktober 2023
Ber 67-3

Dhr. T.A. Pors
Geboren 23 januari 1945
Overleden 9 januari 2024
Dpl 64-2

Dhr. J.J. Pouw
Geboren 8 maart 1938
Overleden 26 januari 2024
Ber 56-4

Dhr. G.W. Ringenier
Geboren 7 december 1951
Overleden 12 december 2023
Ber 71-2

Dhr. W. van der Veldt
Geboren 15 december 1929
Overleden 30 januari 2024
Ber 51-4

Dhr. D.J. Wildenbeest
Geboren 24 september 1934
Overleden 14 augustus 2023
Dpl 54-6

SMC

Stichting Marechaussee Contact
Postbus 125, 7590 AC Denekamp
www.marechausseecontact.nl

Voorzitter

André Peperkoorn
voorzitter@marechausseecontact.nl

Vicevoorzitter

Ed Cousin
vice.voorzitter@marechausseecontact.nl

Secretaris

Pier Scholte
Postbus 125, 7590 AC Denekamp
0049-5941999099
alg.secretaris@marechausseecontact.nl
(eveneens adres voor het melden van overlijden van SMC'ers)

Penningmeester

Piet van Sprang
0252-674279
penningmeester@marechausseecontact.nl
Bankrekening: NL82 INGB 0003 9121 06 t.n.v.
SMC te Nieuw-Vennep (BIC: INGBNL2A)

Administratie en werving

Gerrit Sels
Vrouwenzandstraat 22, 1443 WK Purmerend
0299-471242 / 06-22444926
beginstigeadministratie@marechausseecontact.nl
(inschrijven/opzeggen, wijzigen van (e-mail)adressen
e.d. en informatie over en verwerking van bijdragen;

Reünievereniging Marechaussee Contact (RvMC)

Gerrit Reloe
Hastelweg 275, 5652 CV Eindhoven
06-30989598
reuniecommissie@marechausseecontact.nl
Bankrekening: NL22 INGB 0007 5300 25
t.n.v. RvMC te Eindhoven
(alleen voor eigen bijdragen bij evenementen)

Reservisten en veteranen

Bert van Horen
06-47776806
veteranen@marechausseecontact.nl

Coördinator nuldelijnsondersteuning/ veteranenondersteuning

Peter Klijn
06-53746545
pljklijn@gmail.com

Redactie tijdschrift Marechaussee Contact

Henk Rijke
redactie@marechausseecontact.nl

Webredacteur

Joop Blanken
webredactie@marechausseecontact.nl

Redacteur e-mailnieuwsbrief

Joop Blanken
stmarcontact@gmail.com

Commandant Koninklijke Marechaussee

Postbus 90615, 2509 LP Den Haag

Stichting Marechaussee Contact

De Stichting Marechaussee Contact (SMC) is een ideële stichting zonder winstoogmerk, op 24 oktober 1977 opgericht te Buren (Gelderland). SMC is aangesloten bij het Veteranen Platform en onderhoudt nauwe banden met onder meer de Koninklijke Marechaussee, het Nederlands Veteraneninstituut en het Museum der Koninklijke Marechaussee.

De Koninklijke Marechaussee is een militaire politieorganisatie waarin in het verleden het Korps Politietroepen en het Korps Militaire Politie in Nederlands-Indië zijn opgegaan. Zowel beroeps- als dienstplichtig personeel, dat gediend heeft bij de Koninklijke Marechaussee en/of bovengenoemde korpsen, wordt van harte uitgenodigd zich aan te melden bij SMC. Uiteraard is actief dienend personeel van de Koninklijke Marechaussee van harte welkom.

Doelen

SMC heeft tot doel het onderhouden of vernieuwen van vriendschappelijke banden tussen hen die in het heden of verleden als militair of burger werkzaam waren of zijn bij de Koninklijke Marechaussee, Korps Militaire Politie/Koninklijke Marechaussee en Korps Politietroepen. Tevens draagt SMC ertoe bij dat belangstelling voor en verbondenheid met de Koninklijke Marechaussee en de nauw daarbij betrokken instellingen levendig wordt gehouden. SMC wordt bij het realiseren van haar doelen ondersteund door ongeveer 2250 begunstigers.

Hoe?

SMC tracht haar doel onder meer te realiseren door het:

- organiseren van contactbijeenkomsten, excursies en reünies
- deelnemen aan herdenkingen
- tonen van onderling medeleven bij lief-en-leedgebeurtenissen
- aandacht schenken aan hoogtijdagen van de Koninklijke Marechaussee
- uitgeven van Marechaussee Contact, zesmaal per jaar
- informeren via de website www.marechausseecontact.nl
- verzenden van een wekelijkse e-mailnieuwsbrief
- ondersteunen van de veteranenzorg binnen de Koninklijke Marechaussee
- beantwoorden van specifieke vragen
- geven van voorlichting

SMC'er worden?

Woonst u in Nederland dan is de jaarlijkse bijdrage € 15,-. Heeft u een adres in het buitenland dan is de bijdrage € 20,- (in verband met hogere portokosten). Bij aanmelding voor minimaal twee jaar ontvangt u zolang de voorraad strekt als welkomstgeschenk het boek 'Nederlandse gendarmes'. Aanmelden kan op www.marechausseecontact.nl of scan de QR-code.

Reünievereniging Marechaussee Contact (RvMC)

In het kader van de Raamregeling Reüniefaciliteiten (ministerie van Defensie 2010) is in 2013, onder de paraplu van SMC, een reünievereniging opgericht. RvMC is opgericht tegen de achtergrond van kostenvergoeding op grond van de Defensie Regeling Reüniefaciliteiten. Elke SMC'er die veteraan, oorlogs- of dienstslachtoffer of postactief is, wordt automatisch en kosteloos lid van RvMC, tenzij hij of zij hiertegen bezwaar aantekent. Wel of niet lid zijn van RvMC heeft geen enkele consequentie voor de dienstverlening aan SMC'ers. Het vfonds ondersteunt de activiteiten van RvMC.

Nuldelijnsondersteuning

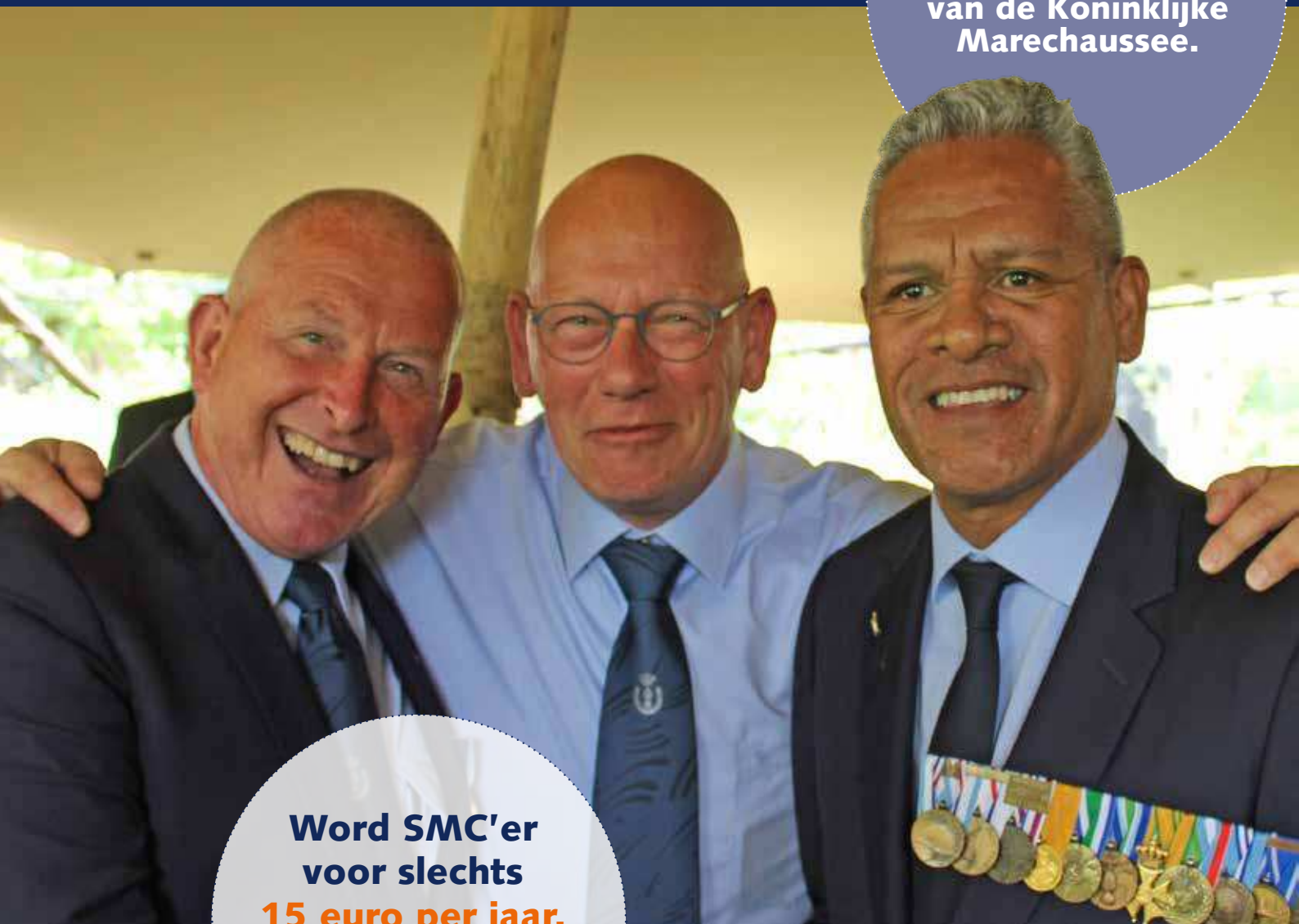
Het Veteranen Platform, de Samenwerkende Veteranenontmoetingscentra en het Nederlands Veteraneninstituut namen het initiatief tot het bieden van gestructureerde nuldelijnsondersteuning aan veteranen, militaire dienstslachtoffers en hun directe relaties. SMC participeert in dit ondersteuningsinitiatief. Het vfonds financiert dit met gelden uit de Nationale Postcode Loterij.

Stichting Marechaussee Contact

voor en door
(oud-)marechaussees

Voor iedereen
die op de hoogte
wil blijven van het
heden en verleden
van de Koninklijke
Marechaussee.

Word SMC'er
voor slechts
15 euro per jaar.
Je bent van
harte welkom!

